Serie nouă
ianuarie 2013
1
(CXXXVIII)
36 pagini
10 lei

Actualitatea Muzicală

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Adio, Clemansa Liliana Firca!
Noi perspective pentru Răzvan Ioan Dincă
Festivalul "I. D. Chirescu"
Opera comică în Sri Lanka
Plastik Charm
Crizantema de aur

În imagine:
Silvia Lăuneanu

Virtuozitate şi speculaţie

Photo: Mihai Cosma © 2010

Liviu DĂNCEANU

Nu cred că de la un anumit grad de virtuozitate în sus, diferenţele valorice tind să se stingă, totul fiind permis, aşa încât nimic nu mai poate tulbura ordinea axiologică din arta sunetelor.

În primul rând pentru că virtuozitatea, fie ea interpretativă ori componistică, nu rezolvă decât problemele estetice şi, eventual, cele psihologice ale muzicii. În nici un caz nu poate acoperi temele ce ţin de nivelurile etic şi spiritual pe care le presupune limbajul muzical în complexitatea lui ideală.

În al doilea rând deoarece virtuozitatea, dacă nu e aplicată şi forjată pe trupul sănătos al talentului şi vocaţiei, riscă să plutească într-o riscantă derivă.

Pe de altă parte, dexteritatea este de dobândit înaintea respectării canoanelor. Pentru a îmbrăţişa rigorile stilului se cuvine mai întâi să-ţi câştigi libertatea. Iar libertatea este cu atât mai potenţială cu cât mai temeinică este virtuozitatea. Şi tare mă tem că astăzi meşteşugul nu mai precede canoanele, nu se mai acumulează în vederea ilustrării lor.

Aşa se face că de multe ori talentul şi vocaţia devin minunate înzestrări fără obiect. Or, tocmai de aceea, dincolo de virtuozitate, arare ori mai răsare acel *ceva* care să „controleze" şi să poziţioneze posibilele etaje morale şi spirituale ale unui opus muzical.

Puţini compozitori conştientizează faptul că etajul estetic (în fond, un parter, în care locuiesc două personaje multiplu reductibile, precum frumosul şi urâtul), ca şi cel psihologic (declanşator de stări complementare ori contrastante, cum ar fi, de pildă, angoasa şi calmul sau blândeţea şi ferocitatea) nu reprezintă decât coaja şi, posibil, albuşul oului care este semantica integrală a artei sunetelor. Că fără sondarea straturilor moral şi spiritual palierele estetic şi psihologic nu constituie altceva decât ceea ce rămâne deasupra apelor adânci ale materiei sonore, ceea ce nu se asimilează cu substanţa lor vie.

Prea suntem robii principiilor estetice şi a efectelor lor psihologice. Întregul învăţământ vocaţional este calibrat pe însuşirea abilităţilor tehnice, iar în situaţii excepţionale, şi pe orientarea în plan estetic ori stilistic. E ca şi cum întreprinderile unui compozitor s-ar reduce la întreţinerea tonusului creator, la exerciţii de gimnastică sau de igienă profesionale.

În aceste condiţii virtuozitatea şi înzestrarea sunt, fără îndoială, necesare, dar cu totul insuficiente. Căci în sens deplin, înalt componistica şi interpretarea muzicală sunt mai mult decât etalarea îndemânării şi chiar a talentului, după cum compozitorul şi interpretul autentic sunt altceva decât personaje ale căror menire e livrarea de desfătări sonore. Nu, fapta lor primordială ţine mai curând de *cosa mentale*. Înainte de a fi virtuozi, compozitorul şi restitutorul sunt nişte contemplativi. Ei nutresc o semantică a eticului şi a spiritualului chiar atunci când nu par preocupaţi decât de a semnaliza din perspectivă estetică şi psihologică. Intuirea eticului şi spiritualului este felul lor de a aştepta. Iar această aşteptare, încordată uneori până la extaz, le aminteşte, cu fiecare interjecţie creatoare, de spusele lui Brâncuşi conform cărora „greu nu e să faci un lucru, ci să te pui în starea de a-l face".

(Continuare în pag. 2)

DIN SUMAR

Concursul "P. Constantinescu" 3
Remember Maria Cebotari 4
Răzvan Ioan Dincă 5
Despărţiri 6-7
Povestea Micului Pan la UNMB 8
Evocare Ştefan Niculescu 10
Pagina corală - Preludiu 11
Festivalul "I.D. Chirescu" 14
Enescu văzut de Baba 16
Punctul pe j... azz 18-19
Crizantema de aur 20
Familia Iglesias 23
Ancheta jurnalistică 2 24-25
Plastik Charm 26
PACT 31
Discuri 34-35

Virtuozitate şi speculație

(Urmare din pag.1)

În acest context creația şi interpretarea restrâns tehnice, dar şi cele amplu speculative apar drept cazuri domestice, invariabil situate sub specia derizoriului. Virtuozitatea tehnică, împreună cu speculația psihologică trebuie puse integral în slujba moralei şi reflecției duhovniceşti. Dimensiunea estetică a operei muzicale se proiectează şi se exersează o vreme în solitudine, chiar fără învelirea conținutului într-un profil imanent, în timp ce dimensiunea etică se exprimă în plen, odată cu osmoza dintre fond şi formă. Adevăratul transmițător de moralitate şi spiritualitate în muzică nu se erijează într-un „medium" înrăit al valorilor tradiționale, dar nici într-un „profesionist" al înnoirilor radicale. A avea simțul moralei ori a investi opera cu o încărcătură duhovnicească înseamnă a poseda în iureşul istoriei un inflexibil instinct al permanenței. Nu ne putem imagina absența moralei, precum şi a duhului unei partituri redutabile decât în două ipostaze: 1) când ceea ce simțim ca fiind absent nu e, de fapt, adevărata moralitate şi spiritualitate; 2) când morala ori duhul însuşi intră în regimul dispariției, cu alte cuvinte când nimic nu mai poate salva opusul de la o grea şi insurmontabilă suferință. Câtă puzderie de muzici delectabile se vehiculează azi în eterul canalelor de transmisie/recepție! E un dar fără acoperire prezent la o falsă sărbătoare a spiritului. Căci legea spiritului se exprimă în cultul ei. Iată de ce compozitorii şi interpreții trebuie să priceapă că etajul moral şi spiritual al muzicii nu e ceva de devansat, ci, mai curând, ceva de atins, o plenitudine care se cere reconstituită. Iar virtuozitatea şi speculația creatoare sunt talanți ce se cade a fi multiplicați.

Liviu DĂNCEANU

Anunț

Biroul de critică muzicală şi muzicologie al U.C.M.R. anunță că pe 15 februarie se încheie înscrierile pentru

Simpozionul Internațional de Muzicologie GEORGE ENESCU, ediția septembrie 2013.

Persoanele interesate sunt rugate să trimită urgent prin email (simpozion.enescu@gmail.com) sau prin Facebook (Simpozionul-international-george-enescu) o intenție de participare, titlul şi rezumatul de 300 de cuvinte într-o limbă străină.
Urmează procedurile de evaluare, recomandările şi invitarea celor acceptați.
Şi de această dată toate cheltuielile de participare şi de tipărire a volumului de Proceedings vor fi suportate de organizatori.

Mihai Cosma,
directorul Simpozionului

Anunț

Centrul de Excelență al UNMB invită colegii muzicologi (şi nu numai) din întreaga țară să facă sugestii pentru îmbunătățirea prezenței muzicienilor români în *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, acum când se pregăteşte o nouă ediție.
Dacă aveți propuneri **concrete** de lărgire a unui articol, de adăugare de date, de aducere la zi cu creații sau alte realizări, de noi intrări, sau orice alte idei, vă rugăm să ne contactați prin email editura@unmb.ro, prin telefon 0213112545, sau pe Facebook.com/centruldeexcelenta.

Cu mulțumiri, Mihai Cosma

Muzica românească... în competiţie

CONCURSUL NAŢIONAL DE INTERPRETARE ŞI CREAŢIE „PAUL CONSTANTINESCU”

Continuând o importantă tradiţie, în zilele de 7-10 decembrie, în oraşul Ploieşti a avut loc cea de-a XVIII ediţie a Concursului Naţional de Interpretare şi Creaţie Muzicală „Paul Constantinescu”, prestigioasă manifestare muzicală organizată de către Muzeul memorial „Paul Constantinescu” - Secţie a Muzeului Judeţean de Istorie şi Arheologie Prahova, împreună cu Filarmonica „Paul Constantinescu”, cu sprijinul direct şi generos al Ministerului Culturii şi Patrimoniului Naţional, Consiliul Judeţean Prahova, Prefecturii şi Primăriei Municipiului Ploieşti.

În alocuţiunea sa, prof.dr. Al.I. Bădulescu – directorul concursului - a prezentat asistenţei o interesantă istorie a acestei manifestări muzicale de referinţă ce poartă numele unui muzician de geniu Paul Constantinescu, de la a cărui trecere, prematură şi fulgerătoare, în eternitate se va împlini în anul 2013, o jumătate de veac.

Juriile de specialitate din cadrul fiecărei secţii a concursului au fost alcătuite din personalităţi marcante ale artei interpretative şi creaţiei muzicale româneşti, cadre didactice de la Universitatea Naţională de Muzică Bucureşti: **Ilinca Dumitrescu** (preşedinte secţia pian), **Octavian Raţiu** (preşedinte Secţia vioară), **Silvia Voinea** (preşedinte Secţia canto), **Marin Cazacu** (preşedinte Secţia violoncel), **Dan Buciu** (preşedinte Secţia compoziţie). Din jurii au mai făcut parte: **Ioana Croitoru** şi **Radu Postăvaru** (Secţia vioară), **Carmen Manea** şi **Sanda Hîrlav Maistorovici** (Secţia pian), **Mihai Cosma** şi **Olimpia Urs** (Secţia canto), **Anca Vartolomei** şi **Răzvan Suma** (Secţia violoncel), **Dan Dediu** şi **Doina Rotaru** (Secţia compoziţie). Ca şi la ediţiile precedente, Preşedintele de onoare a fost prof.univ.dr. **Dan Buciu**.

La concurs s-au înscris **87** de candidaţi din principalele centre culturale ale ţării şi din Republica Moldova.

Pe ansamblu, la actuala ediţie, pe lângă un număr important de opusuri din opera compozitorului Paul Constantinescu au fost interpretate şi lucrări semnate de aproape 30 de compozitori români din toate generaţiile, inclusiv din Republica Moldova, printre care: G. Enescu, C. Dimitrescu, C. Porumbescu, Gh. Dima, E. Mezetti, T. Flondor, Gh. Stephănescu, T. Brediceanu, Simeon Nicolescu, M. Negrea, C. Brăiloiu, S. Drăgoi, I. Perlea, C. Silvestri, A. Eliade, Al. Paşcanu, D. Bughici, M. Chiriac, D. Capoianu, F. Donceanu, C. Zalu, C.P. Basacopol, P. Bentoiu,V. Teodorian, V. Filip, V. Timiş ş.a.

În urma unei atente jurizări, cei mai buni dintre cei buni, au fost răsplătiţi cu 68 de premii din care:

Alexandra Tărniceru

25 Premii I, pe categorii de vârstă

Secţia Vioară: Ruşanu Dragoş - cls. I, Hartac Raluca - cls. a II-a şi Gabrian Adriana - cls.a IX-a de la Colegiul Naţional de Artă „Dinu Lipatti”, Bucureşti; Croitor Alexandra - cls. a II-a, Axionov Vladimir - cls. a IV-a, Gore Victoria - cls a VII-a, Gore Dumitriţa - cls. a X-a şi Eremie Iolanta de la Liceul Internat Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu”, Chişinău; Scripcariu Liviu - cls. a V-a, Colegiul Naţional de Artă „Octav Băncilă”, Iaşi; Bolozan Ionuţ - cls.a IX-a, Liceul de Artă „Ionel Perlea”, Slobozia; Reuţ Mihail-Ciprian - cls. a X-a, Colegiul de Artă „Ciprian Porumbescu”, Suceava; Mihai Alexandru - cls. a XII-a, Liceul de Artă „Carmen Sylva”, Ploieşti. **Secţia Pian:** Podolean Lucian - cls.a VI-a, Liceul Internat Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu”, Chişinău; Rizea George anul IV, U.N.M.B. **Secţia Canto:** Ştefan Larisa Andreea - cls. a XII-a, Colegiul Naţional de Arte „Dinu Lipatti”, Piteşti; Marin Carmen Andreea - cls.a XII-a, Colegiul Naţional de Muzică „George Enescu”, Bucureşti; Barbu Mădălina - master anul II, U.N.M.B.; Ilie Florina - master anul II, U.N.M.B.; Lefter Susana Daniele - anul IV, U.N.M.B. **Secţia Violoncel:** Lazăr Otilia-Maria - cls. A III-a, Liceul „Octav Băncilă”, Iaşi; Bobeico Ştefan - cls. a VI-a, Şcoala Gimnazială de Arte „Iosif Sava”, Bucureşti; Ciulin Alex - cls. a VII-a, Liceul„Octav Băncilă”, Iaşi; Maksay Csaba - cls. a VIII-a, Liceu „Sigismund Toduţă”, Cluj; Curcă Alexandra - cls. X, Colegiul Naţional „George Enescu”, Bucureşti; Croitoru Radu, anul III - U.N.M.B. **Secţia compoziţie**: Irina Vesa, studentă U.N.M.B.(Premiu acordat de U.C.M.R.)

21 Premii II , 9 Premii III , 10 menţiuni
4 Premii speciale ale UCMR

Marile Premii ale concursului au fost câştigate de către:

Secţia vioară: Olteanu Ioana Elisabeta cls.a XI-a, Colegiul Naţional de Arte Dinu Lipatti”, Bucureşti, clasa prof. Drăgolici Rodica;

Secţia pian: Mantale Florin - cls. a X-a, Liceul de Muzică „Octav Băncilă”, Iaşi;

Secţia canto elevi: **Diana Gheorghe** - cls. a XII-a, Colegiul Naţional de Arte „Dinu Lipatti”, Bucureşti, clasa prof.Georgeta Ionescu; **Iulia Schramm** - cls. a XII-a, Colegiul Naţional de Muzică „George Enescu”, Bucureşti, clasa prof. Liliana Dumitrache

Secţia canto-studenţi master: **Stoica Alin** - anul II, U.N.M.B., clasa prof.univ.dr. Ionel Voineag; **Alexandra Tărniceru** - anul II, U.N.M.B., clasa lect.univ.dr. Claudia Codreanu.

Secţia violoncel: Adrian Precup - anul II, violoncel, U.N.M.B., clasa prof.univ. Marin Cazacu.

Festivitatea de premiere şi Gala laureaţilor a avut loc Duminică, 9 decembrie, la Filarmonica „Paul Constantinescu”.

Felicitând din toată inima pe tinerii concurenţi şi pe profesorii lor îndrumători pentru rezultatele artistice obţinute, suntem convinşi că şi la viitoarele ediţii ale acestui reprezentativ concurs naţional, prezenţa candidaţilor va fi mai numeroasă şi din ce în ce mai performantă.

Al. I. BĂDULESCU

Maria Cebotari

De la vedetă la legendă

Viorel COSMA

În anul 1965 se împlinea un deceniu de la moartea lui George Enescu. Colonia română din Viena m-a invitat în capitala Austriei să evoc personalitatea maestrului nostru, întrucât amintirea lui Enescu era încă vie pe acele meleaguri. După festivitatea omagială, preşedintele Coloniei – un polonez care se refugiase în România după ocuparea Poloniei în cel de-al doilea război mondial – mi-a relatat, cu lacrimi în ochi, durerea acelui moment de dezrădăcinare etnică devastatoare, pe care l-a retrăit în 1949 la înmormântarea cântăreţei Maria Cebotari, când toţi românii au urmărit impresionantul cortegiu funerar pe străzile Vienei, până la Cimitirul *Döbling*, inclusiv acel concert de adio cu *Recviemul* de Mozart, interpretat de corul Operei de Stat. Abia atunci am înţeles cât de adâncă era rana dezrădăcinării Mariei noastre de trupul Basarabiei româneşti, cât de absurde păreau acuzaţiile comuniste de la Moscova de „colaboraţionism cu hitlerismul" şi mai ales, cât de aberante deveniseră interdicţiile postume de a i se recunoaşte meritele artistice ce făcuseră din numele Cebotari o legendă a teatrului liric universal. După o etapă de uitare aproape totală a memoriei interpretei, au apărut pe meleagurile sovietice încercări de falsificare a originii româneşti şi chiar a numelui de familie original (Ciubotaru) în... moldovenescul „*Cibotari*". Târziu, după 1990, cântăreaţa basarabeană Maria Cebotari şi-a recâştigat gloria de odinioară, fiindcă *vedeta* devenise un *mit* al artei lirice în patria natală dintre Prut şi Nistru.

Copil-minune al muzicii vocale, născută la Chişinău (10 februarie 1910) într-o familie modestă, împovărată cu 12 copii, Maria Cebotari a debutat la 14 ani ca actriţă şi cântăreaţă în trupa Teatrului de Artă din Moscova (aflată în turneu în capitala Basarabiei), iar ca solistă vocală – la numai 20 de ani – pe podiumul celebrei scene germane *Semperoper* din Dresda (15 aprilie 1931) în rolul Mimi din *Boema* de Giacomo Puccini. Peste numai trei ani dobândise prestigiosul titlu de *Kammersängerin*, fiind cea mai tânără cântăreaţă din Germania, onorată cu această distincţie! Aşadar, la doar 24 de ani, Maria Cebotari devenise o vedetă lirică, disputată între două mari centre artistice din Germania (Dresda şi Berlin), iar în curând – datorită prezenţei în Festivalurile internaţionale de la Salzburg şi Viena – şi în Austria. După numai 19 ani de strălucită carieră artistică internaţională, având în palmares 50 de roluri, în 45 de opere şi operete, dar şi o suită de 8 filme muzicale, „*Privighetoarea Moldovei*" (cum au numit-o compatrioţii basarabeni), „*Domniţa Cebo*" (cum au alintat-o berlinezii), „*Starul cinematografiei*" (cum au răsfăţat-o italienii) a murit de cancer la ficat, la vârsta de 39 de ani.

Argumente profesionale convingătoare erau destule, fiind o artistă polivalentă: cântăreaţă de operă, operetă, lied şi oratoriu; actriţă de teatru şi de film; dansatoare remarcabilă (realizase o creaţie de excepţie în opera *Salomeea* de Richard Strauss, uimitoare pentru o interpretă lirică). Era înzestrată cu un glas natural care mergea de la soprană lirică şi de coloratură până la soprană dramatică strălucitoare (*Turandot* de Puccini), dar şi cu un frumos timbru de mezzosoprană (*Carmen* de Bizet). Stăpânea cinci limbi străine, cântând partiturile lui Ceaikovski, Bizet, Verdi, Mozart, Puccini, Strauss, Reznicek, Schoeck etc. în original. A dispus de o memorie muzicală prodigioasă, putând să interpreteze, fără nici o repetiţie, opere necântate de 4-5 ani. A reuşit, de pildă, să cânte 90 de spectacole în numai 2 ani (1943–1944), adeseori reprezentaţiile succedându-se fără pauze, câte 3-4 zile la rând. A posedat o rezistenţă fizică singulară, recunoscând de pildă, într-un interviu din mai 1937, că *„imediat plec la filmările «**Inimilor tari**» la Bebelsberg, în 2 mai cânt la Dresda «**Boema**», la 3 mai voi evolua în «**Donna Diana**» la Berlin, iar pe 4 mai trebuie să fiu la Wiesbaden în «**Traviata**»!"* A susţinut câte trei roluri diferite în aceeaşi operă (*Nunta lui Figaro* şi *Povestirile lui Hoffmann*) şi două roluri de registre vocale diferite în aceeaşi partitură (*Carmen*). A trecut de la stilul vocal preclasic (Händel) şi clasic (Mozart, Gluck) la cel modern (Puccini) şi contemporan (Otmar Schoeck, Frank Martin) fără niciun efort, stăpânind o tehnică adecvată, impecabilă, datorită pregătirii şcolilor muzicale: rusă (Chişinău), germană (Berlin, Viena) şi franceză (Paris). A atins notorietatea artistică în stilul mozartian, verdian, puccinian şi straussian, creaţiile din *Nunta lui Figaro*, *Traviata*, *Boema* şi *Madama Butterfly*, *Cavalerul rozelor*, constituind momente de referinţă ale teatrului liric universal din prima jumătate a sec. XX. Dirijorul Karl Böhm – recunoscut pentru exigenţele sale – a socotit-o pe românca Maria Cebotari *„cel mai mare talent liric al scenei de operă între anii '30 – '40"*. Iar compozitorul Richard Strauss, după ce i-a încredinţat aproape toate rolurile principale în premierele sale, marii cântăreţe bucovinene Viorica Ursuleac, a „descoperit-o" pe adevărata creatoare a eroinelor sale, în Maria Cebotari. Rând pe rând, *Ariadna la Naxos*, *Arabella*, *Cavalerul rozelor*, *Femeia tăcută*, *Daphné*, au luat locul în repertoriul tinerei Maria Cebotari, ultima operă a lui Richard Strauss (*Capriccio* – scrisă la München în 1942, în colaborare cu dirijorul Clemens Krauss, soţul Vioricăi Ursuleac!) a încredinţat-o şi Mariei Cebotari, în care vedea o stea strălucitoare în palmaresul creaţiei sale de viitor. Cea mai uluitoare performanţă a „*Privighetorii basarabene*" însă se pare că rămâne abordarea cu succes a celui mai sever stil german: opera wagneriană. Chiar dacă nu a atacat marile roluri feminine ale maestrului de la Bayreuth, totuşi a avea curajul să-ţi însuşeşti la vârsta de nici 25-30 de ani, stilul wagnerian în *Tannhäuser*, *Lohengrin*, *Parsifal*, *Aurul Rinului*, *Walkiria*, *Amurgul Zeilor* şi *Rienzi* echivalează cu o aventură vocală, fără precedent. În sfârşit, să încheiem cu incredibilul *Turandot* de Puccini, prezentat la vârsta de 23 de ani la *Semperoper* din Dresda, lucrare transformată în „cântec de lebădă" la Opera de Stat din Viena, cu numai trei luni înainte de moarte! Dacă la sfârşitul aceluiaşi martie 1949, cântăreaţa a mai avut totuşi puterea să apară în opereta *Studentul cerşetor* de Millöcker la *Volksoper*, în schimb – cu câteva ore înainte de tragica despărţire definitivă (6 iunie 1949) – nu a realizat că *Mozarteum*-ul din Salzburg îi atribuise titlul de membru de onoare, împreună cu bătrânul Richard Strauss (ce o va urma pe acelaşi drum fără de întoarcere, după exact trei luni distanţă.

Acesta a fost – pe scurt – palmaresul fulminant al carierei sopranei Maria Cebotari, pe drept cuvânt socotită o vedetă autentică a teatrului liric universal de la începutul secolului trecut. Ce s-a petrecut însă *după* dispariţia sa? Cum a privit-o posteritatea? Veţi afla în numărul viitor...

(Continuare în numărul viitor)

Medalie şi perspective noi pentru Răzvan Ioan Dincă

Nu demult, laureatul Premiului pentru regie al revistei noastre, Răzvan Ioan Dincă, a fost distins cu Medalia „Pro Cultura Hungarica”, un înalt titlu al statului ungar, înmânat de către Excelenţa Sa Domnul Ambasador Füzes Oszkár, în cadrul unei ceremonii de la Ambasada Republicii Ungare. Aceasta este întâia dată în care distincţia este acordată unui cetăţean român.

În mod tradiţional, Premiul „Pro Cultura Hungarica” se acordă cetăţenilor străini pentru contribuţia lor deosebită în dezvoltarea relaţiilor culturale cu Ungaria şi promovarea în străinătate a valorilor acestei cooperări, Teatrul Naţional de Operetă „Ion Dacian” condus de Răzvan Ioan Dincă îndeplinind un rol important în dezvoltarea relaţiilor culturale româno-ungare prin colaborările sale de succes cu Teatrul de Operetă şi Musical din Budapesta, printre care: spectacolul de musical „Romeo şi Julieta” de Gerard Presgurvic (regia Kerényi Miklós Gábor – KERO®), reluat de asemenea în varianta bilingvă cu mai multe ocazii (inclusiv cu prilejul incheierii Preşedinţiei Ungare a Uniunii Europene), spectacolele de operetă „Văduva veselă” de Franz Lehar (regia Attila Beres) şi „Silvia” de Emmerich Kálmán (regia Kerényi Miklós Gábor – KERO®), precum şi iniţierea, în 2008, a primei Uniuni Europene a Teatrelor Muzicale, având drept principale obiective contribuţia la conservarea, dezvoltarea şi promovarea culturii europene şi a tradiţiei sale prin intermediul operetei şi a musicalului, constituirea într-o platformă de schimb de bune practici şi mentinerea unui înalt nivel profesional pe piaţa spectacolelor muzicale.

***Răzvan Ioan Dincă** a absolvit Academia de Teatru şi Film, Facultatea de Teatru, secţia Regie, în 2001,urmând apoi aceeaşi specializare în cadrul Masteratului (2004-2006) şi Doctoratului, obţinut în 2010.*

În activitatea profesională, a fost, pe rând, consultant artistic al Teatrului „George Ciprian” din Buzău şi ulterior director general (2002–2006), producător general, manager şi organizator, în această perioada iniţiind numeroase proiecte. A fost, de asemenea, directorul şi managerul primelor trei ediţii ale Festivalului International de Teatru “Gala Noilor Generaţii – Capul de ...Regizor”. În calitate de producător, a participat în 2003 la montarea primului spectacol de musical din Europa centrală şi de sud-est, „Godspell”, în regia lui Calvin McClinton (SUA) şi coregrafia Edie Cowan (SUA). În 2006, introduce Teatrul buzoian în cadrul reţelei EUNETSTAR II, în urma unei întâlniri în Gent, Belgia.

Din august 2006 până în decembrie 2012 a fost Director General al Teatrului Naţional de Operetă “Ion Dacian” din Bucureşti, iar în 2008 devine Director General al Festivalului Internaţional al Artelelor Spectacolului Muzical “Viaţa e Frumoasă!”. A regizat mai multe spectacole de teatru în ţară şi în Bucureşti, cele mai recente fiind “Liliacul” de Johann Strauss-fiul, “Paris, mon amour”, spectacol-colaj, „Voievodul ţiganilor” de Johann Strauss-fiul sau “Contesa Maritza” de E. Kálmán, toate la Teatrul Naţional de Operetă “Ion Dacian”. Începând cu anul 2009, este manager al proiectului european „Sprijin pentru competenţe în artele spectacolului din România – SCENART”. În perioada 2010-2012 a fost consilier al Preşedintelui-Director General al Societăţii Române de Radiodifuziune.

De curând a obţinut prin concurs postul de Manager General al Operei Naţionale din Bucureşti, prezentând un proiect complex, ambiţios, modern, inovator şi curajos de reformare şi de reaşezare a instituţiei pe traiectoria valorilor europene.

Cu toate că stagiunea 2012/2013 a fost deja stabilită de fosta conducere, cu tot cu premiere, contracte, colaboratori etc., sperăm sincer ca în cât mai scurt timp eforturile de înnoire ale noului director să devină vizibile pentru public şi să ilustreze cât este de important ca directorului unei instituţii culturale să nu fie doar artist ci şi un bun manager.

Cu prilejul ceremoniei de decorare, Alina Moldovan, actualul manager general al Teatrului Naţional de Operetă Ion Dacian, ne-a declarat: „(...) În câteva cuvinte, este vorba despre tendinţa spre perfecţiune, despre nobleţe chiar şi în situaţii limită, despre simţul valorii, despre putere şi totodată sensibilitate, despre stăruinţă şi, nu în ultimul rând, despre permanenta căutare a idealurilor. Îi mulţumesc pentru prietenia sa şi pentru toate lucrurile pe care le-am învăţat făcând parte din aceeaşi echipă şi îl felicit din suflet pentru acest premiu”. (**A. M.**)

Galina Vişnevskaia

Sunt mulți tineri muzicieni care la auzul numelui Galina Vişnevskaia nu rezonează la intensitatea numelui Maria Callas, deşi, deseori, prima a fost comparată cu cea de a doua datorită talentului şi calităților vocale deosebite. Diferența dintre Galina Pawlowna Wischnewskaja, soprana de origine rusă născută pe 25 octombrie 1926 şi Maria Callas, soprana de origine greacă născută cu doar trei ani mai devreme este că rolurile primeia au fost aplaudate pe scenele din spatele cortinei de fier, această impenetrabilă barieră între Europa Occidentală şi cea Răsăriteană.

O artistă completă, cum puțini reuşesc, care îşi începe cariera în operetă, Galina Vişnevskaia se afirmă în 1952 prin câştigarea unui concurs organizat de Teatrul Bolşoi din Moscova, un an mai târziu devenind membră a faimosului teatru. De aici începe adevărata poveste a sopranei, un drum frumos, în permanență ascendent, completat cu o viață frumoasă de familie alături de renumitul violoncelist Mstislav Rostropovici (1927-2007). În 1961 debutează la Opera Metropolitan din New York în rolul Aida, urmând Royal Opera House cu acelaşi rol şi La Scala cu Liu din Turandot. În afara rolurilor din aria repertoriului rus pentru operă, Vişnevskaia a mai interpretat roluri precum Violetta, Tosca, Cio-Cio-San, Leonora sau Cherubino. A cântat şi la Opera din Bucureşti în *Aida* de Verdi.

Benjamin Britten compune al său *Requiem de război* op. 66 special pentru vocea ei de soprană iar din prietenia familiei Vişnevskaia - Rostropovici cu compozitorul Dmitri Şostakovici a rezultat electrizanta înregistrare pentru EMI a operei acestuia din urmă, *Lady Macbeth din Mțensk*.

În 1974 soprana împreună cu soțul ei părăsesc Federația Rusă şi se stabilesc în Statele Unite şi Franța. Încheind o prodigioasă carieră solistică, Galina Vişnevskaia interpretează ultimul său rol la Paris, Tatiana din opera *Evgheni Oneghin* de Ceaikovski. Activitatea ei artistică nu se încheie aici: în 1987 reapare pe afiş, de data asta în postura de regizor pentru *Mireasa Țarului* de Nikolai Rimski-Korsakov, la Washington D.C. Toată experiența ei artistică dar mai ales cea de viață sunt strânse cu măiestrie în cartea pe care soprana o scrie în 1984, o adevărată frescă a unei vieți de peste 40 de ani petrecută în interiorul imperiului sovietic, o carte care, după spusele criticilor, are valoare nu numai pentru că este o cronică a talentatei soliste ci şi pentru potretul atât de personal, creionat cu dragoste şi admirație pe care aceasta îl face compozitorului Dmitri Şostakovici.

Moartea Galinei Vişnevskaia, pe 11 decembrie 2012 lasă în urmă o carieră strălucită de solistă, un număr foarte mare de înregistrări pentru unele dintre cele mai mari case de discuri precum şi o serie impresionantă de premii şi distincții care i-au fost oferite în timpul vieții, ultimul fiind acordat de preşedintele Vladimir Putin în 2006 pentru contribuția deosebită în domeniul muzical precum şi al acțiunilor caritabile.

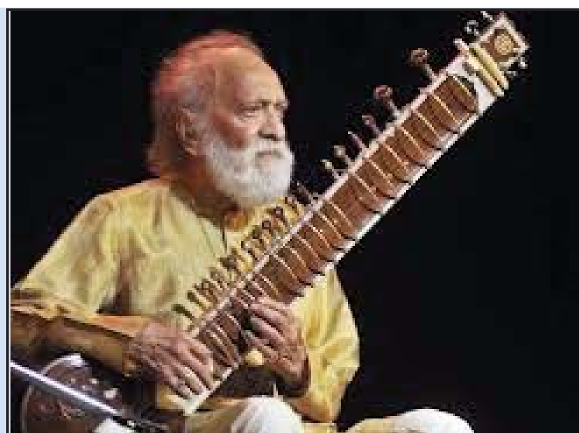
Andra FRĂȚILĂ

Adio Ravi Shankar

Cleopatra DAVID

Fascinantul muzician a părăsit lumea materială la vârsta de 92 de ani, în ziua în care i-a fost lansat DVD-ul *Ravi Shankar - Tenth Decade In Concert: Live in Escondido*. Maestrul sitarului a avut o contribuție imensă la promovarea artei milenare indiene în Vest şi, deasemenea, a îmbogățit viața culturală mondială nu doar prin arta interpretativă, dar şi prin creațiile sale. Shankar a fost tatăl a două celebrități din lumea muzicală internațională: cântăreața şi pianista de jazz Norah Jones şi interpreta de sitar Anoushka Shankar, alături de care a concertat în ultimii ani.

America şi Europa au avut primul contact cu străvechea muzică indiană în 1910, prin expozițiile internaționale la care a participat muzicianul sufi Hazrat Inayat Khan, cel care a influențat creația lui Debussy dar mai ales pe cea a lui Scriabin. Primele concerte ale lui Ravi Shankar în afara Indiei au fost în Uniunea Sovietică în 1954, apoi, la invitația lui Yehudi Menuhin, artistul a avut recitaluri şi conferințe în Marea Britanie, Germania şi Statele Unite ale Americii. A avut numeroase colaborări cu Yehudi Menuhin, atât discografice cât şi pe scena de concert, violonistul învățând pentru aceasta muzică clasică indiană.

Ravi Shankar a afirmat că nu a abordat niciodată genul *fusion*. Chiar dacă a colaborat cu *The Beatles*, sau a concertat pe scena de la Woodstock în plină eră New Age, el a cântat doar muzică clasică indiană. A compus concerte pentru sitar şi orchestră, duo-uri pentru vioară şi sitar, lucrări pentru diferite instrumente soliste şi muzică de film. Deținător a trei premii Grammy, Shankar a fost un liant între Est şi Vest, primind distincții atât din partea statului Indian, cât şi premiul UNESCO. A fost cel mai important promotor al muzicii clasice indiene prin turneele mondiale realizate în anii '70 şi '80, Director muzical la All India Radio în anii '50, Ravi Shankar a avut şi o carieră politică, fiind senator în Parlamentul Indiei la finele anilor '80.

Chiar dacă nu a avut întotdeauna critica de specialitate de partea sa, o parte din muzicologii indieni considerându-l cabotin, artistul a făcut un imens serviciu culturii indiene, prin activitatea concertantă şi cea didactică. A fondat o şcoală de muzică la Mumbai şi a fost implicat în acțiuni umanitare, susținând financiar refugiații din Bangladesh în timpul mişcărilor pentru dobândirea independenței.

Personalitate de o vitalitate ieşită din comun, Ravi Shankar a susținut ultimul concert pe 4 noiembrie la San Diego şi încă mai avea programate alte apariții publice.

Pentru cel care a fost Regele Sitarului,

Namaste!

Clemansa Liliana Firca

(1934-2012)

Am avut puține modele muzicologice în anii studenției, în acel final de deceniu 9 în care ne simțeam izolați de restul lumii, fără speranță. Aş fi vrut să cercetez muzica modernă occidentală, deşi surse nu prea existau, şi oricum tinerii erau încurajați (dacă nu somați) să investigheze în primul rând creația autohtonă. Am descoperit curând că despre acest subiect se poate scrie în multe feluri, una din cărțile mele de căpătâi devenind cea semnată de Clemansa Liliana Firca, *Direcții în muzica românească. 1900-1930*. Cunoscînd-o apoi pe autoare, admirația pentru stilul ei profund, complex, totuşi perfect inteligibil, a crescut: vedeam, în carne şi oase, o adevărată doamnă. Nu am fost mirată să aflu (în anii '90) de la istoricul Mihai Sorin Rădulescu (coleg la *New Europe College*), că studiază genealogia boierească a doamnei Firca.

Deloc ostentativă dar mereu elegantă, firească dar fermă dacă ocazia o cerea, cu o cultură solidă şi versatilă, Clemansa Liliana Firca a rămas şi după 1990 o prezență discretă în lumea noastră muzicală. A dorit să stea în umbra soțului său, muzicologul Gheorghe Firca, pe care l-a susținut cu un devotament greu de descris; a format un alt tânăr muzicolog, pe Ştefan, cu subtilitate şi fără a exercita nici o presiune. S-a afundat în arhivele Muzeului *Enescu* într-o manieră care este cu adevărat de neînlocuit. Competența sa în investigarea creației enesciene stabileşte standarde greu de egalat.

O altă carte a sa devenea, la începutul anilor 2000, o piatră de hotar pentru mine: *Modernitate şi avangardă în muzica ante- şi interbelică a secolului XX. 1900-1940*. Găseam acolo justificarea ideii care mă obseda (referitor însă la jumătatea a doua a secolului 20), şi anume necesitatea de a pune mereu față în față îndeletnicirile compozitorilor români cu cele ale colegilor vestici, întâmplările muzicale provocate de *Zeitgeist*, de a ieşi din obişnuitele glorificări "naționale".

Oricum vizitam mult mai des cărțile doamnei Firca decât pe autoarea lor. Rămân acum doar cu cărțile.

Valentina SANDU-DEDIU

Cărți de autor:

Direcții în muzica românească. 1900-1930 (Bucureşti, Editura Academiei, 1974)
Catalogul tematic al creației lui George Enescu. 1886-1900 (Bucureşti, Editura Muzicală, 1985)
Modernitate şi avangardă în muzica ante- şi interbelică a secolului XX. 1900-1940 (Bucureşti, Editura Fundației Culturale Române, 2002)
Enescu. Relevanța „secundarului" (Bucureşti, Editura Institutului Cultural Român, 2005)
Noul catalog tematic al creației lui George Enescu, volumul I, *Muzica de cameră* (Bucureşti, Editura Muzicală, 2010).

Cărți semnate în calitate de co-autor:

George Enescu. Monografie (Bucureşti, Editura Academiei, 1972)
Bucharest in the 1920s-1940s: Between Avant-garde and Modernism (Bucureşti, Simetria, 1994)

*Acest articol a fost predat şi revistei *Dilema veche*, pentru a însoți o altă evocare, semnată de Speranța Rădulescu

Spectacol studențesc pentru copii

Grigore CONSTANTINESCU

Cine mai are nevoie azi de Peter Pan? Iată o întrebare care poate primi mai multe răspunsuri, ceea ce a creat un veritabil circuit de bune intenții din partea realizatorilor premierei cu **Povestea Micului Pan** de Laurențiu Profeta (text Eugen Rotaru). Cine are nevoie ? Noi! Iată deci un prim răspuns.

După câte știu, autoarea "provocării" este mezzo-soprana Claudia Codreanu, nu solista de recitaluri, nici solista de operă, ci profesoara de canto de la UNMB, unde conduce propria sa clasă de studii vocale. Într-un moment dat, înconjurată de discipolii săi, a simțit dorința de a-i pune la treabă, dincolo de hotarul audițiilor şi examenelor. Avea nevoie de un subiect anume în care studiul să se îmbine "de-a joaca" cu scena, propunând întâlnirea studenților cu o partitură ce avusese cândva succes la Opera bucureşteană şi nu numai. Este unul dintre titlurile care ar mai putea primi aplauze dacă cineva deschide partitura şi îl readuce pe scenă. *Rara avis!* Am aflat de această idee într-o scurtă întâlnire în fața institutului, când Claudia Codreanu se afla încă pe calea realizării proiectului, fără mijloace materiale dar solicitând valorile tinerilor săi ucenici. Poate mulți considerau un asemenea spectacol doar un exercițiu, fără un posibil "mâine", o idee neîncadrabilă în programele artistice universitare. Dar cred că Claudia Codreanu a dorit să dovedească faptul că poate să ducă la bun sfârşit ceea ce a început, găsind sprijinul în colaborarea cu compozitoarea Diana Nuțeanu (conducerea muzicală, acompaniament pianistic), regizorul Daniel Pralea Blaga (punere în scenă), pianista Inna Oncescu si masteranda Adela Lorincz. Pentru decoruri şi costume, s-a apelat la participarea de voluntariat a interpreților, cu efective "de acasă" şi recuzită din culise, iar din partea Universității s-a obținut bunăvoința acordării scenei Studioului de Operă, programându-se două spectacole… numai.

Ar trebui să mai adăugăm câteva informații despre lucrarea lui Laurențiu Profeta. Compozitorul a fost adesea atras de lumea povestirilor "cu şi pentru copii" în pagini orchestrale, miniaturi instrumentale, balete de anvergură sau, ceea ce este mai rar, "opere". O şi mărturisea de-a lungul vieții sale: "În lumea copilăriei am găsit tot ce mi-a mai drag mie : sinceritate, armonie, echilibru, fantezie, umor." Premiera absolută a avut loc la Operă în 1984, cu semnături remarcabile - Alexandru Tocilescu regie, Laurețiu Profeta conducere muzicală, Claudiu Negulescu la conducerea corului *Voces primavera* , solişti Marcel Roşca, Elvira Cârje, Nicolae Constantinescu, Lucia Cicoară Drăgan, Cristian Mihăilescu, Anca Sigartău ş.a., distribuție înregistrată pe disc Electrecord.

Acum, registrul realizatorilor este plasat în lumea studenților. Comentariul distribuției se referă la firescul cu care fiecare interpret s-a integrat, pe mijlocele sale, în povestirea muzicală, acceptând condițiile de lucru oferite de coordonatorul muzical – Diana Nuțeanu, regizorul Daniel Pralea Blaga şi managerul de proiect Claudia Codreanu. Consider că enumerarea interpreților nu este un gest de complezență, fiind vorba de clasa Claudia Codreanu, cu o singură excepție, Adrian Rădulescu (tatăl):

Povestitorul – Cristian Lassel, Mama - Alexandta Tărniceru, Wendy - Oana Neagoe, John - Cătălina Antal , Michael - Ana Tîrsu, Cățeluşa Nana – Adelina Manea/Eliza Preda,Crocodilul – Iuliana Dima / Andrei Pleşca,Căpitanul Hook – Eliza Preda/ Cristian Lassel, Peter Pan - DOINA NUȚEANU (9 ani). De asemenea, reacția spectatorilor a fost o demonstrație de receptivitate şi autentică participare. Se află aici unul dintre răspunsurile aşteptate de Claudia Codreanu, când îşi propusese realizarea acestui proiect. În sinteză, probabil de-a lungul ceasurilor de efort care au precedat spectacolul, muziciana îşi popula solilocviul cu un dialog la persoana întâi: "**Merită ? – Da, merită!**"

Musical să fie!

Irina ZLOTEA

Musicalul în România este un gen încă în pregătiri. Deşi cu succes, este timid abordat (în momentul de față avem *Romeo şi Julieta* şi *Rebecca* la Teatrul Național de Operetă), dar spectatorii aşteaptă cu răbdare. Problema este că ne lipsesc profesioniştii antrenați pentru complicatele cerințe ale unei astfel de producții... cu alte cuvinte, ne lipseşte o secție dedicată acestui gen care să pregătească tineri actori, în cadrul uneia dintre facultățile de teatru din țară.

Arina Cojocaru

Dar cât noi „ne facem gânduri", studenții de la secția de actorie, master, din cadrul Universității Naționale de Artă Teatrală şi Cinematografică „I.L. Caragiale", şi-au pus pantofii de dans, au făcut o încălzire vocală ca la carte şi au pus la cale un *Chicago*, fără pretențiile de spectacol de pe Broadway, dar cu seriozitatea unor oameni pasionați.

Scenografia este practică. Reprezintă închisoarea pentru femei Cook County şi doar sugerează celelalte spații. Trecerile dintr-un loc în altul sau dintr-un timp în altul se fac cu uşurință, cu ajutorul luminilor, fără ca spectacolul să îşi întrerupă cursul. Light design-ul vine în completarea decorului şi menține atmosfera, aducând acel „ceva" al scenelor foarte cunoscute ale musicalului (spre exemplu, lumina roşie din Cell Block Tango).

Costumele, deşi nu sunt la fel de opulente precum cele din film, păstrează imaginile pe care ni le amintim – uniformele gri ale deținutelor sub care se ascund portjartiere, corsete, dresuri plasă, pene, mănuşi, cu mult negru şi roşu sau costumele stilate ale lui Billy Flynn.

În ceea ce priveşte textul, scenele de dialog sunt comprimate (deşi ele ar fi dat mai multă profunzime personajelor) spre a se concentra mai mult asupra momentelor de muzică şi dans.

Spectacolul are două variante de distribuție, fiecare cu atuurile sale. Momentan, unii actori oferă personaje bine lucrate, în timp ce alții dau mai multă atenție interpretării melodiilor sau executării coregrafiei. Astfel, Arina Cojocaru este o Roxie Hart amuzantă, jucăuşă şi spumoasă, iar Ana Odagiu se remarcă prin acuratețea muzicală. În cazul Velmei, punctul forte al Andreei C. Hristu este relația cu ceilalți colegi de scenă, iar pentru Irina Cărămizaru sunt momentele coregrafice. Petre Ancuța, arogantul avocat Billy Flynn, cântă şi dansează step, vrăjeşte cu abilitate jurații, presa şi... publicul. Silvana Negruțiu şi Simona Grumezea sunt amândouă savuroase în rolul Matroanei Morton. Amos Hart fie jucat de Eugen Cozma (modest şi fragil), fie de Rareş Florin Stoica (inocent şi liric) smulge un zâmbet de simpatie.

Maestrul de ceremonii este şi el împărțit la doi, mai exact la Răzvan Krem Alexe şi Andrei Huțuleac, care se fac responsabili cu prezentarea originală a momentelor, în rimuri de rap.

Un exercițiu de tehnică actoricească, îmbinată cu interpretare live şi dans – o provocare. Din păcate, cel mai mare risc al unei astfel de producții este extenuarea actorilor, care nu sunt obişnuiți cu un spectacol ce funcționează în acest ritm. Deja după două reprezentații la rând putem vedea o echipă obosită şi este posibil să fie necesară ceva mai multă atenție la acest aspect. Totuşi, *Chicago*-ul studenților de la secția de actorie, master, de la Universitatea Națională de Artă Teatrală şi Cinematografică „I.L. Caragiale", este o plăcere de privit şi ascultat. Spoturi, muzică, oameni tineri, dans, chipuri frumoase, sclipici, umor, talent şi ceva muncă – o mică bucurie pentru cei care aşteaptă Broadway-ul pe scenele noastre.

Ana Odagiu

Ştefan Niculescu – o evocare aparte

Irina NIȚU

În ianuarie 2013 s-au împlinit cinci ani de când maestrul **Ştefan Niculescu** nu se mai află fizic printre noi. Interesant este însă faptul că mereu întâlnesc situații care mă pun în legătură cu numele sau muzica lui. De aceea încă îmi pare greu de acceptat că din 2008 începem o numărătoare

care marchează timpul scurs de la dispariția sa. Prin aceste rânduri doresc să îmi exprim recunoştința şi admirația față de omul, muzicianul ale cărui cuvinte m-au impulsionat şi motivat mulți ani în urmă.

I-am răsfoit recent paginile cărții *Reflecții despre muzică,* publicată la Editura Academiei Române în 2006 şi am recitit dedicația prin care mă îndemna să explorez zona muzicii contemporane. Mai mult sau mai puțin conştientă, i-am urmat sfatul şi iată că acest lucru s-a soldat cu un rezultat inedit, ce aduce în prim plan un anumit segment din creația sa.

La rugămintea saxofonistului Daniel Kientzy, am început o documentare în privința repertoriului românesc dedicat lui şi instrumentelor sale. Fiind unul dintre primii compozitori care l-au cunoscut şi au menținut o colaborare activă cu interpretul francez, l-am abordat pe **Ştefan Niculescu** cu scopul de a-mi oferi detalii referitoare la acest subiect. Bine-nțeles că mi-a acordat o părticică din timpul său şi câteva lămuriri despre ceea ce mă interesa într-un interviu la Domnia sa, acasă. (Disponibilitatea compozitorului şi dorința de a fi util celor interesați de o problematică sau alta au fost remarcabile). Mi-a oferit, deci, partiturile sale pentru saxofon şi câteva idei generale despre ele, atenționându-mă că cercetarea mea atinge o zonă foarte puțin explorată şi extrem de ofertantă, ce s-ar putea finaliza cu concluzii interesante. După o vreme, am constatat că avusese, într-adevăr, dreptate, iar scopul acestui articol este chiar demonstrarea acestei afirmații

Originalitatea artei lui **Ştefan Niculescu** nu mai constituie un mister pentru cei ce îi cunosc muzica, *sacrul* dovedindu-se a fi o coordonată specifică gândirii sale componistice. În mod particular, piesele dedicate saxofonului evidențiază plenar tocmai acest fapt. Ele dezvăluie o *raportare clară la divinitate*, realizată printr-un mod inedit în muzica românească contemporană. Iată cum: compozitorul apelează la un *citat* din Claudio Monteverdi, anume *Sonata sopra Sancta Maria ora pro nobis,* pe care îl inserează în toate partiturile pentru saxofon. În ordine cronologică, acestea sunt: *Cantos,* a III-a simfonie concertantă pentru saxofon şi orchestră (1984), *Octuplum* pentru ansamblu (1985), *Chant-son* pentru două saxofoane (1989) şi *Axion* pentru cor de femei şi saxofon (1992).Tema sonatei monteverdiene apare în anumite momente ale desfăşurării fiecăreia dintre piesele amintite, tratată diferit, în funcție de context, dar recognoscibilă în toate cazurile

Menținerea acestui citat în lucrările destinate saxofonului este semnificativă, cu atât mai mult cu cât nu a putut fi regăsită (deocamdată) şi în alte compoziții ale lui **Ştefan Niculescu**. Întâmplarea a făcut ca în ultimul interviu acordat să îmi manifest curiozitatea față de titlul lucrării *Axion,* prilej cu care mi-a fost dezvăluită legătura dintre sonata lui Monteverdi şi *Axion*-ul său, ambele reprezentând în felul lor imnuri de slavă închinate Fecioarei Maria.

Din nefericire, relaționarea acestei piese cu celelalte dedicate saxofonului am făcut-o mai târziu, după ce compozitorul a trecut în neființă. Nu mică mi-a fost mirarea să constat deci că fragmentul tematic monteverdian din *Axion* se regăseşte inclusiv în următoarea lucrare analizată, şi aşa mai departe, în toate cele patru piese pentru saxofon! Ar fi putut să-mi fie deconspirat acest detaliu în interviul din 2006 dar din fericire, surpriza descoperirii lui îmi aparține. Odată identificat, citatul poate fi reperat (atât auditiv, cât şi vizual) indiferent de varianta sub care este prezentat.

Nu pot să nu mă gândesc la faptul că utilizarea *citatului* constituie un procedeu componistic binecunoscut şi întâlnit în diverse perioade ale istoriei muzicii universale, inclusiv cea contemporană. În muzica românească Aurel Stroe, Anatol Vieru, Tiberiu Olah sunt câțiva compozitori în ale căror lucrări *citatul* joacă diverse roluri. Putem adăuga acum şi numele lui **Ştefan Niculescu** în această înşiruire, cu mențiunea că în cazul său şi al pieselor pentru saxofon citatul din Claudio Monteverdi reprezintă un element comun, identic, investit de fiecare dată cu o unică semnificație: de evocare a *sacrului*. Secționat în motive, intercalat cu alte teme sau prezentat integral în ştima solistului ori în diverse combinații instrumentale, fragmentul monteverdian degajă în muzica lui **Ştefan Niculescu** o forță uimitoare. Prezent în momente cheie ale compozițiilor (puncte culminante sau concluzive), citatul are un caracter solar, conectând în mod simbolic dimensiunea umană cu cea spirituală.

Chiar dacă întreaga activitate şi creație a compozitorului este subordonată acestei intenții, el o *încifrează* prin citatul ales, dându-ne astfel posibilitatea ca prin *descifrarea* lui să avem certitudinea mesajului său muzical. Acest fapt devine pe de-o parte un act singular în gândirea şi manifestarea componistică românească a contemporaneității, iar pe de altă parte – o dovadă a modestiei lui **Ştefan Niculescu** şi a crezului său artistic.

Dedic aceste rânduri celui care le-a inspirat, cu speranța că sunt demne de încrederea pe care mi-a acordat-o cândva.

Veşnic tânărul PRELUDIU

Loredana BALTAZAR

La concurență cu multiple evenimente, a căror adresabilitate viza diversele preferințe ale bucureşteanului – în general – grăbit, obosit şi dornic de divertisment facil, programarea în sala Ateneului, la început de noiembrie, a spectacolului aniversar **PRELUDIU 40** s-a dovedit a fi un succes.

Dincolo de tentația de a vorbi – din nou extrem de laudativ – despre ansamblul condus de maestrul Voicu Enăchescu, mi se pare important să subliniez că **PRELUDIU** aduce la lumina rampei în primul rând o stare. Cu patruzeci de ani în urmă, un număr relativ mare de tineri, studenți la diferite facultăți din aceeaşi capitală care-i ispitea – şi atunci ca şi acum – cu o sumă de evenimente culturale, se întâlneau pentru prima dată, ca să citească partituri de referință din repertoriul coral; evident, nu toți cunoşteau la fel de bine alfabetul muzical, dar conservatoriştii şi-au asumat misiunea de a-i ajuta pe cei mai puțin inițiați să-şi depăşească nivelul şi să se transforme, din simpli pasionați de muzică, în interpreții dăruiți care tălmăcesc substanța sonoră, recreând-o.

Tradiția națională? Cu certitudine, a avut un cuvânt definitoriu de spus în procesul acestei formări culturale de excepție, exploatând terenul fertil al unei dorințe populare ancestrale de a se exprima prin poezie şi muzică! Harul şi personalitatea artistică a dirijorului? Esențiale, de la prima întâlnire a membrilor viitoarei formații, pe parcursul timpului îndelungat al numeroaselor repetiții, până astăzi, când, după patru decenii, conduce, la fel de elegant dar şi cu o nealterată fermitate, cea mai recentă generație de corişti!

Şi totuşi, într-o Europă uniformizată, care şi-a condamnat majoritatea tradițiilor la uitare, pare aproape incredibil să vezi urcându-se pe scenă şi cântând, la fel de expresiv şi cu aceeaşi bucurie a exprimării prin sunet, acum ca şi atunci, generația Preludiu 40! Ei au încercat (şi au reuşit) să ne demonstreze de ce *Fata de păstor* a lui Teodor Teodorescu ori arhi-fredonatul *Lângă leagăn* au încântat multe generații de corişti, care le-au interpretat cu exuberanța unei perpetue tinereți artistice.

Aşa cum şi-a obişnuit publicul (devenit deja fidel) dar şi criticii, conducătorul formației şi-a conceput programul propriu-zis incluzând abordări stilistice diferite, succesiunea partiturilor selectate traversând epoci şi punctând atitudini componistice semnificative.

Debutul făcut cu *Pavana* lui Toinot Arbeau a instaurat firesc atmosfera madrigalescă specifică, consfințită de creațiile lui Luca Marenzio, Antonio Scandelli şi Pierre Passereau; i-au urmat, selectate pe criterii cronologice, pagini de rezonanță din repertoriul religios (german, francez, rus, polonez, românesc – lucrări de Heinrich Schütz, Francis Poulenc, Romuald Twardowsky, Paul Constantinescu, Nicolae Lungu, Dmitri Vasiliev), superb armonizata *Necunoscută* a lui Iuri Falik (versuri: Alexander Block), apoi piese inspirate din folclorul american (aranjamente: James Erb, Bob Chilcott) şi din modalismul folcloric românesc (semnate de Richard Oschanitzky, Gheorghe Cucu), acestora adăugându-li-se rafinata melodicitate a *Florii albastre* aparținând lui Vasile Spătărelu. Farmecul şi emoționalitatea rostirii interpretative, apanaj al nenumăratelor apariții scenice ale **Preludiului**, şi-au pus şi de această dată amprenta asupra evoluției sale în ansamblu, soliştii Ciprian Mardare, Gabriela Mădincă, Siluan Eloi şi Marius Nine adăugând un plus de culoare sensibilă rezultantei sonore. Carnația fiecărei tipologii stilistice a fost evidențiată cu elocvență, minuțiozitatea conturării tuturor parametrilor fonici metamorfozând fiecare piesă într-o arhitectură filigranată de o incontestabilă calitate estetică. Am recunoscut, în decursul acestui complex expozeu stilistic, atributele marcante ale coralei, precum acuratețea şi omogenitatea, puritatea şi căldura exprimării, garante ale succesului de public ce derivă atât din înzestrarea nativă a membrilor ansamblului cât şi din cizelarea meticuloasă a emisiei întregului aparat coral de către dirijorul formației.

Mai presus de orice comentariu s-au situat, pe parcursul spectacolului, intervențiile de o muzicalitate poetică aparte ale actorilor Adrian Păduraru şi Eusebiu Ştefănescu, care au pus în valoare atât valența contemplativă cât şi cea dinamic-temperamentală a liricii autohtone. În afară de aceştia, la ceas de sărbătoare pentru apreciata formație corală şi dirijorul ei, li s-au alăturat, prin discursuri laudative şi acordări de distincții, compozitorul Dan Buciu, Irina Cajal-Marin – care a elogiat **Preludiul** citând aprecierile personale ale Ministrului Culturii şi Patrimoniului Național - Puiu Haşotti, etc.

Ar mai rămâne de menționat că în deschiderea acestei seri de excepție s-a lansat şi un CD al formației, cea mai recentă apariție în colecția de muzică sacră a Editurii Casa Radio: *Lumină lină. Muzica bizantină în cultura românească*, album ce reuneşte 22 de cântări de tip liturgic din secolele XI-XIX, restituite din manuscrise şi înregistrate în primă audiție absolută în studiourile Radio România.

Sub bagheta maestrului Voicu Enăchescu, marea familie a **Preludiului** a învins timpul, în simbioza benefică a tinereții şi maturității depline, a sensibilității şi rațiunii experienței scenice. Îi dorim din tot sufletul La Mulți Ani şi tot atât de multe apariții concertistice în care să-şi redemonstreze virtuțile, suținând, cu aceeaşi energie inepuizabilă, arta corală şi cucerind pentru totdeauna publicul de pretutindeni!

Premieră națională la Opera bucureșteană

Grigore CONSTANTINESCU

Amelia merge la bal, figurează în istoria operei drept creația cu care și-a început cariera americano-italianul Gian Carlo Menotti, lucrare prezentată publicului din "lumea nouă" acum 75 de ani, la Philadelphia. Prima audiție românească urmează după ceva timp, într-o formulă economică cu autori de spectacol din generația foarte tânără. Solicitările Studioului experimental de operă și balet "Ludovic Spiess" se îndreaptă spre confirmări autonome recente și debuturi în stagiunea de opera rara; pentru regie - Irina Macovei, pentru scenografie - Maria Tache, dar și pentru distribuție, alegându-se absolvenți ai UNMB din ultimii ani și colaboratori studenți. Pianista Lidia Butnariu a răspuns de pregătirea muzicală, înlocuind orchestra în reprezentație, cu acompaniamentul instrumental, în ambele ipostaze fiind vorba de abilități profesionale remarcabile.

Vasile Chișiu

Proiectul repertorial este caracteristic pentru comediile scurte prezentate pe Brodway, asemănătoare cu cele bulevardiere care, încă de pe vremea lui Offenbach, amuzau publicul parizian. Evoluția compozitorului Menotti, de-a lungul componisticii sale, va fi remarcabilă, din perspectiva startului cu această operă într-un act, care are rude muzicale în opera bufă italiană (inclusiv cersiunea meridională a textului). De ce merită totuși interesul realizatorilor și al publicului această operă comică, **Amelia merge la bal**?. Cronologic, după trei sferturi de veac ajungem și noi la prima ridicare de cortină a acestui titlu, după **Telefonul** și **Mediun.** Cam puțin pentru unul dintre compozitorii de faimă din a doua jumătate de veac XX, care și-a impus creațiile și succesele pretutindeni pe mapamond.

Rodica Vică

Reținem numele interpreților, căci drumul afirmării lor învecinează scena mare a Operei Naționale și ambientul dialogurilor cu spectatorii, în spațiul de altfel primitor al Studioului experimental. Rolul titular revine Ioanei Mitu și Rodicăi Vică, cu prezențe scenice active și agreabile, în jurul căreia se grupează fiecare solist cu argumente convingătoare în ansamblul muzical teatral: Sorana Negrea și Andreea Iftimescu, Andrei Lazăr, Vasile Chișiu, Adrian Strezea. Lucrul cu ansamblul, ca expresie, dicție și comunicare scenică, ar permite totuși o lectură regizorală mai clar definită teatral, ca și în plan muzical. Oricum, repertoriul Studioului obține acum încă un titlu de secol XX, aplaudat de public, perspectiva de stagiune depășind astfel repetările și inventarierile muzeistice în favoarea descoperirilor ce sporesc atractivitatea producțiilor Operei Naționale.

Orga

Doina MOGA

De sărbători am primit în dar o poezie. Se cheamă „Orga" și e atât de intuitivă încât citind-o m-am surprins pe o scenă unde au prins viață personajele memoriei mele afective: marele organist Franz Xaver Dressler; cel mai monumental dintre instrumentele muzicale – orga și pe mine în postura autentică prin care am trecut ca învățăcel, în decorul medieval al fermecătorului Sibiu. Iar toate acele sunete atât de deosebite ca resurse coloristice, despre care atunci de mult, credeam că doar instrumentul universului le poate emite – mai cred asta și acum –, m-au învăluit și cuprins din nou într-o caldă, blândă și foarte familiară îmbrățișare. Cred că orga este instrumentul universului. Doar că ea face minuni numai în mâinile unui geniu. Pentru că numai el îi poate reliefa și ordona nuanțele, claritatea, gingășia și forța în același timp, neamestecându-i sunetele într-o pastă sonoră, cum din păcate se întâmplă la mulți dintre organiști. Dressler s-a identificat cu acest instrument de care a fost iremediabil îndrăgostit, și pe care prin irepetabilele lui recitaluri l-a făcut iubit de mulți melomani și muzicieni. El a înțeles că a cânta la orgă *este ca un înot prin spațiu, unde îți folosești tot corpul, toată ființa, toată imaginația, tot talentul* și doar contopindu-te cu el îi poți explora complexitatea și elibera infinitul sonor. L-am ascultat în zeci, chiar sute de recitaluri și concerte. Fie în Biserica Evanghelică din Sibiu, fie în săli de concerte ca Radio sau Ateneul Român și de fiecare dată, fără nici o excepție rămâneam uimită de ce poate să scoată el din acest colos. Pentru că indiferent de repertoriu și genul abordat, ascultându-l senzația era că întreg universul se infiltrează în muzică și trecând-ul prin ființa lui – de altfel, una cu orga –, dăruia ascultătorilor acea luminozitate, frumusețe și în special, bucuria atât de rar reușită de alți confrați în ale solisticii. Eu l-am cunoscut foarte bine, doar i-am fost elevă și după cum am mai menționat, îi datorez cam tot ce știu astăzi despre muzică în special, și artă în general, iar întâlnirea mea cu el a fost o binecuvântare. A fost una dintre acele întâlniri care apar foarte rar sau chiar deloc, în viața cuiva, dar dacă și când apar modelează vieți și le așează exact pe segmentul de destin profesional care se potrivește cel mai bine. Așa s-a întâmplat în cazul meu. Da! A fost o binecuvântare, dar în același timp și un blestem (în engleză suna mai muzical și mai puțin radical – „a blessing and a curse"). Pentru că după ce l-am ascultat pe cel mai bun, prin comparație, tot ce am mai auzit în materie de organiști, după el, sau chiar în paralel cu el, prin săli de concert cu ștaif sau biserici de renume din lume, nu m-a mai impresionat și emoționat nimic. Mai ales că de cele mai multe ori, în locul oglinzii sonore, cu care am crescut și eram obișnuită, auzeam acea pastă mai transparentă sau chiar compactă, dată de amestecul de sunete deranjant și dezamăgitor. De! Așa se întâmplă după ce cunoști perfecțiunea. Ești „condamnat" să cauți și să compari. Noroc că multe dintre interpretările lui Dressler mi-au rămas impregnate în memoria ființei mele, neestompate și neprăfuite de trecerea timpului. Așa că eu îl pot asculta când vreau și cât vreau interpretând fie *Preludiu* și *Fuga în la minor* de Bach, fie Andante con moto din *Simfonia în do minor* de Beethoven, fie Preludiul la *Parsifal*, fie actul III din *Lohengrin* (preludiu), în fine, fie oricare dintre piesele imensului lui repertoriu sau chiar câteva dintre celebrele-i improvizații ce l-au făcut unic în lume.

Mărturiseam la început că toate aceste gânduri și stări de bucurie mi-au fost aprinse de o poezie ce am primit-o în dar de sărbători. Poezia se cheamă *Orga*. Este semnată de poetul Victor Dună și sună așa: ***„Orga/ Este/ Muzica/ Ce se cântă/ Cu picioarele/ Pedalând/ Pe un spațiu/ Pe un timp/ Prin care/ Se clădește/ Cu degete/ De mâini/ Sunetul/ Ce se poate naște/ Cu sufletul/ Într-o biserică"***. Datorită ei pot hoinări acum nestingherită pe o scenă, unde au prins viață personajele memoriei mele afective. Ce îți este și cu arta asta! Magie curată! Ca și perioada pe care o traversăm cu toții acum!

PS Păcat că nu puteți auzi *Preludiu* și *Fuga în do minor* de Bach, interpretată de Dressler! E absolut fantastică. Totuși pentru cine dorește să își facă un cadou, se mai găsesc ceva înregistrări, unele chiar din concerte și ascultându-le l-ați onora pe marele muzician. În fond *a fost cel mai bun* și e *al nostru*!

Trei seri muzicale la Constanța

Mircea ȘTEFĂNESCU

Festivalul internațional al muzicii şi dansului, ediția XXXVIII, 14 octombrie - 11 noiembrie 2012, de la Constanța a prezentat în zilele de 3 şi 5 noiembrie două spectacole de operă, **Bărbierul din Sevilla** de G.Rossini şi **Carmen** de G. Bizet, iar la data de 4 noiembrie, un recital vocal sub titlul **Opera în recital**, susținut de solişti de la Opera din Braşov.

În ordinea acestor reprezentații din programul Festivalului, în seara zilei de 3 noiembrie, un public numeros şi interesat a urmărit celebra operă rossiniană **Bărbierul din Sevilla**. În distribuție au fost solişti ai Teatrului național de operă şi balet Oleg Danovski de la Constanța şi solişti ai Operei naționale din Bucureşti. Dintre constănțeni, soprana Mădălina Sandu, mezzosoprana Gabriela Dobre, Constantin Acsinte şi Bogdan Ocheşel, Iar de la Bucureşti, tenorul Florin Ormenişan, baritonul Ştefan Ignat şi basul Ştefan Schuller.

Regia artistică a fost semnată de Ştefan Munteanu, iar scenografia de Eugenia Tărăşescu Jianu.

Un spectacol de operă este de fapt un teatru cântat şi acum voi spune despre spectacolul cu **Bărbierul din Sevilla** de la Constanța, că departe de a fi fost unul de *commedia buffa*, a fost o *commedia seria* cu toate implicațiile şi reuşitele care decurg de aici. Noutatea este frapantă, motivația trecând de la o desfăşurare sub sigla Precauțiunilor inutile, la acea a Inviolabilității şi suprematiei puterii, fie că această Inviolabilitate şi suprematie este a metalului nobil sau a poziției aristocratice. În această lumină, rolurile şi imaginația scenică au primit această marcă, chiar dacă la un moment dat, cum s-a ilustrat scena Furtunii, putem vorbi şi despre evocarea Inviolabilității Destinului.

În rolul Contelui Almaviva, a evoluat tenorul Florin Ormenişan, posesorul unei voci bine studiate, catifelate şi cu potențialități reale. In rolul Rossinei, soprana Mădălina Sandu, ca primadonă, şi-a pus în evidență talentul de a-şi etala tehnica de coloratură în mod sensibil şi autentic muzical. În Figaro, baritonul Ştefan Ignat cu vocea sa puternică şi tensionată şi într-un joc actoricesc de zile mari, a dominat spectacolul, ca protagonist, în viziunea regizorală despre care am scris mai sus. Orchestra dirijată cu larghețe de Gheorghe Stanciu a sunat uşurel şi aerat, a sunat în stil şi cu o anumită eufonie care la urma urmelor face diferența dintre o formație simfonică şi una de operă.

Anda Olimpia Pop

În seara zilei de 4 noiembrie, în foaierul Teatrului, a avut loc un recital vocal cu solişti ai Operei din Braşov, recital remarcabil. Numele acestora sunt Adrian Marcan, bariton, Liviu Iftene, tenor, Anda Olimpia Pop, soprană şi Asineta Răducan, mezzosoprană. Acompaniamentul la pian a fost asigurat de Ovidiu Mezei.

Încă din lectura programului de sală, publicul a realizat că oferta repertorială a interpreților se anunță ca o întâlnire cu arta, iar recitalul cântăreților braşoveni a onorat această stare de fapt.

A fost o seară muzicală aplaudată călduros de public. O adevărată întâlnire cu arta.

Friederich Nietzsche, marele filozof german, spunea despre **Carmen** că este o operă superbă. Ca un şoc în istoria muzicii este că Bizet a scris pentru personajul lui Carmen o voce de mezzosoprană, ceea ce era insolit față de obişnuințele componistice de până la el, sau cum spunea şi George Bernard Shaw, anume că – O operă este povestea unei soprane şi a unui tenor, care doresc să se iubească, şi a unui bariton care se străduieşte să-i despartă.

Montarea oferită publicului meloman de la malul mării, de Teatrul Național de operă şi balet Oleg Danovski, cu participarea extraordinară a mezosopranei Hermine May din Germania, a tenorului Răzvan Săraru şi a baritonului Ştefan Popov de la Opera Națională din Bucureşti, în seara zilei de 4 noiembrie a fost şi ea extraordinară.

Astfel, în montarea operei **Carmen** la Constanța a fost relevantă ideea regizoarei Sandra Răzvana Cernat, idee de mare spectaculozitate, şi anume o recalibrare prin aşezarea pe cel mai înalt podium al splendorii a Toreadorului, a lui Escamillo, splendoare efectivă şi prin apariția, de asemenea spectaculară în această postură a baritonului Ştefan Popov. Carmen şi Don Jose gravitează în jurul acestei splendori, care pe Carmen o încântă şi care pe Don Jose, în final, îl înnebuneşte şi îl plasează în fantasme. Scenografia, semnată de Eugenia T. Jianu, este simplă, dar funcțională şi subordonată acestei partituri regizorale.

Mezzosoprana Hermine May dispune de un glas foarte agreabil şi stăpâneşte resursele tehnicii vocale. **Habanera** şi **Seguidulla** au stârnit aplauze. Ca actriță, ea se comportă şi dansează cu o personalitate proprie. Dansul ei este cu totul fantezie, frenezie, mişcare şi ritm. Tenorul Răzvan Săraru, în Don Jose, s-a prezentat admirabil. La pupitrul dirijoral Radu Ciorei a condus cu gesturi sigure orchestra, corul, şi în fond toată animația scenică, asigurându-şi succesul şi implicit aplauzele asistenței.

O notă specială este de făcut la adresa orchestrei şi corului Teatrului Național de Operă şi Balet Oleg Danovski de la Constanța, formații care mi-au dovedit că dispun de mulți componenți care probează pricepere, dăruire, entuziasm şi profesionalism.

Festivalul de muzică corală “I.D. Chirescu” – ediția a XXXI-a

Mariana POPESCU

În zilele de 24-25 noiembrie 2012, s-a desfăşurat la Cernavodă, cea de-a **XXX**I-a ediție a Festivalului Internațional de Muzică Corală “I.D. Chirescu”, una dintre manifestările muzicale constante, de prestigiu.

În pofida vicisitudinilor, muzica corală demonstrează încă odată că există şi acest lucru se datorează unor dirijori pasionați care ştiu să atragă în jurul lor iubitori ai cântului coral.

Festivalul Internațional *I.D. Chirescu* a fost organizat în condiții de excepție de Primăria, Consiliul Local şi Casa de Cultură Cernavodă.

Ca de fiecare dată, Juriul Festivalului a avut în componența sa, personalități ale muzicii: prof. univ. dr. Irina Odăgescu Țuțuianu – Preşedintele Festivalului – compozitor, membru în Consiliul Director al U.C.M.R., I.P.S. Dr. Teodosie – Arhiepiscopul Tomisului, Voicu Enăchescu – Preşedinte al Asociației Naționale Corale din România, Director al Centrului Național *Tinerimea Română*, dirijorul Corului *Preludiu*, Constantin Arvinte – compozitor, dirijor, conf. univ. dr. Cristian Alexandru Petrescu – compozitor, membru în Biroul de Muzică Vocală al U.C.M.R., lector univ.dr. Grigore Cudalbu – compozitor, membru în Biroul de Muzică Vocală al U.C.M.R., prof. univ.dr. Mariana Popescu, compozitor, muzicolog, dirijor, membru în Consiliul Director al U.C.M.R., Valeria Ionescu – profesor, preşedintele corului “Nicolae Oancea” al C.C.D.- Bucureşti, Petre Ştefănescu – profesor, compozitor, dirijor, Laura Mânzat – compozitor, realizator la Redacția Muzicală a Radiodifuziunii Române, Liliana Pispiris – fondator, Secretar General al Fundației Madrigal *Marin Constantin*, Alina Pârvulescu – profesor, Secretar General al Asociației Naționale Corale din România.

Festivalul a fost precedat de lansarea volumului *Irina Odăgescu – Țuțuianu – O viață închinată muzicii*, autor Mariana Popescu şi a C.D.-ului *Reflections – Poeme corale*, aparținând compozitoarei Irina Odăgescu Țuțuianu.

La această ediție au participat 14 coruri care au evoluat timp de două zile, într-o emulație mult apreciată de publicul numeros, dornic ca de fiecare dată, de a se încânta cu armoniile corale care pătrund direct la suflet.

În prima zi a Festivalului, la Secțiunea Laică au participat şapte coruri.

Corul *Trison* al Şcolii Populare de Arte *“Vespasian Lungu”* din Brăila, condus de doi inimoşi dirijori: prof. Marcica Lupu şi prof. Ştefan Lupu, s-a remarcat în concerte şi competiții naționale şi internaționale: Grecia, Bulgaria, Federația Rusă, Italia. În Festival au fost interpretate lucrările: Augustin Bena - *La fântână*, I.D. Chirescu - *Doruleț, dorulețule*, Nelu Ionescu - *Cuc, cuculeț*, Simeon Nicolescu - *Iac-aşa*, Tudor Jarda - *Foaie verde de măr dulce*, Gheorghe Danga *În poieniță lângă plop*.

Camerata Danubii din Călăraşi, cu o activitate neîntreruptă de peste 30 de ani, dirijor Diana Vieru Burlescu, a prezentat: Josquin de Près - *El grillo*, Gavriil Musicescu - *Dor, dorule*, Sabin Drăgoi - *Trandafir de pe răzoare*, Gheorghe Oprea - *Unde-i dorul sunt şi eu*.

Corul *Nicolae Oancea*, continuator al frumoasei tradiții a Corului Învățătorilor, cu un palmares bogat în concerte şi Festivaluri internaționale: Italia, Germania, Bulgaria, Grecia, Austria, Macedonia, Turcia, a interpretat sub conducerea dirijorului Marius Crucianu lucrările: Nicolae Oancea – *Sus inima români,* I.D. Chirescu – *Rodica,* I.D. Chirescu - *Doruleț, dorulețule* Gh. Danga – *În poieniță*.

Grupul coral *Teodoxa* al Arhiepiscopiei Tomisului, înființat în anul 2002, cu o intensă activitate concertistică în

Corul Cernomorski Zvutsi

țară şi peste hotare: Bulgaria, Italia, Germania, Spania, Finlanda, a prezentat sub conducerea dirijorului Valentin Rusu, repertoriul: Constantin Arvinte - *Cântec de petrecere*, Ion Vidu – *Vino Lele*, Ion Vidu – *Vraja*, Gh. Danga – *Ca la Breaza*, V. Vădănoiu – *Hora dobrogeană*.

Corul *Cernomorski Zvutsi* din Balcic – Bulgaria, condus de talentata dirijoare Valentina Georgieva, înființat în anul 1914, laureat al unor concursuri internaționale: Spania, Germania, Macedonia, Croația, a interpretat lucrările: John Rutter – *Look at the World*, Stefan Dragostinov – *Baba luk posella*, Todor Popov – *Stara sa maika ni loje*, Stefan Dragostinov – *Digu, digu, di.. .* , Ray Charles – *Hallelujah just love*.

Sub conducerea dirijorului Dumitru Săndulachi, a evoluat cunoscuta corală *Pastorala* din Focşani, cu piesele: Gh. Dima – *Fântâna cu trei izvoare,* Irina Odăgescu Țuțuianu – *Cântând plaiul Mioriței*, Gh. Danga – *Zamfira*, Dan Goia – *Cântec din Maramureş*, Dan Buciu – *Rondeau*, C. Arvinte – *Să ne veselim oleacă*.

În încheierea secțiunii laice, corul *I.D, Chirescu,* cu o vechime de peste 100 de ani, dirijat de Preot Anghel Dincu, a interpretat lucrările: I. Pelearcă – *Cântă cucu între brazi,* W. Koperski – *Heaven is a wonderful place*, Gh. Şoima – *Jieneasca*, I.D. Chirescu - *Dorule, dorulețule*.

În cea de-a doua zi a Festivalului, s-a desfăşurat secțiunea religioasă, la Biserica *Sf. Împărați Constantin şi Elena*, ctitorită de tatăl lui I.D. Chirescu – Preotul învățător Dimitrie Chirescu, unde au participat şapte coruri.

Corul *D.D. Botez,* dirijat de prof. Eugen Kreiss, înființat în anul 1990, a participat începând cu anul 1991, la toate edițiile Festivalului *I.D.Chirescu,* desfăşurând o activitate intensă pe plan național şi internațional (Grecia, Franța, Bulgaria. În Festival, a prezentat lucrările: I.D. Chirescu – *Tatăl nostru*, M. Cuteanu – *Ave Maria*, E. Kreiss: *Rugăciune*, *Arta de a învinge*, *Colind*.

Grupul coral *Patos*, înființat în anul 2002, în cadrul Şcolii de muzică nr. 2 din Bucureşti, dirijat de prof. Petre Ştefănescu, a prezentat piesele: Gheorghe Cucu – *Împărate ceresc,* I.D. Chirescu – *Fericirile,* Dragoş Alexandrescu – Tatăl nostru nr. 2, Felix Mendelssohn Bartholdy – *Doamne ascultă, noi te rugăm*, Petre Ştefănescu – *Heruvic*.

Corala *Cernomorski Zvutsi* din Balcic – Bulgaria, dirijat de Tatiana Georgieva, a interpretat: Knud Nystedt – *Împărate ceresc,* Nikolai Kedrov – *Otche Nash,* Etnany Aguiar – *Salmo 150,* Dobri Hristov – *Tebe poem*, S. Rahmaninov - *Bogoroditse devo*.

Sub conducerea dirijorului Marian Bostan, a evoluat grupul bizantin *Sfântul Ierarh Vasile cel Mare*, înființat în anul 2009, care în luna mai a.c. a participat la mai multe slujbe în mânăstirile şi schiturile de la Muntele Athos. Grupul psaltic a interpretat: *Troparul naşterii Domnului* de D. Suceveanu, şi ca de fiecare dată, a impresionat prin cântările psaltice inspirate din folclor: *Colind –D-auzi gazdă*, *Oaspeți cu azur în gene*, *În coliba-ntunecată*, *Ciucur verde* – preot C. Todireanu, *Toată obştea creştinească*.

Corul *I.D.Chirescu* din Cernavoda, dirijat de Pr. Anghel Dincu, a interpretat: I. Ghica Comăneşti – *Lăsați pruncii să vină la mine*, de J. Arcadelt - *Ave Maria*, D. Bortneanski – *Cât de mărit eşti*, M. Cuteanu -*Lăudați* .

De pe meleagurile Buzăului, în frumoase costume populare, corul *Plai întorsurean* dirijat de prof. Tatiana Teacă, a prezentat piesele: I.D. Chirescu – *Cămara Ta*, D. Bortneanski – *Până când Doamne*, Gh. Cucu – *Miluieşte-mă Dumnezeule*, Gottfried Wolters – *Seara s-a lăsat*.

În finalul Festivalului, grupul coral *Teodoxa*, dirijat de Valentin Rusu a interpretat: Gh. Danga – *Lerui mărului*, C. Dsrăguşin – *Astăzi se naşte Hristos*, C. Andrei – *Diptic*, Gh. Danga – *Noapte de Crăciun,* P. Constantinescu – *Condacul şi Podobia Naşterii Domnului,* Dragoş Alexandrescu – *Tatăl Nostru,* Pr. Stelian Ionaşcu – *Colindul Sfântului Andrei*, Gh. Danga –*Lăudați pe Domnul* .

Festivalul s-a încheiat, auditoriul părăsind lăcaşul de concert cu gândurile îndreptate înspre ediția de anul viitor, pentru că muzica rămâne în noi!

Elisabeth Sombart,

fenomenologia muzicală şi metoda Resonnance

Grigore CONSTANTINESCU

Evenimentul pe care îl consemnăm este parte a proiectului **Momentul Magelan** ce se va derula pe parcursul a patru ani (2012-2016) şi reprezintă contribuția românească la programul **Global Ethics** inițiat de Federația Mondială a Asociațiilor, Centrelor şi Cluburilor pentru UNESCO. Proiectul **Momentul Magelan** este gândit ca o legătură între toate elementele ce alcătuiesc natura umană, între posibilitățile de a găsi răspunsuri comune la întrebările legate de responsabilitatea față de viața umană. Muzica este un posibil răspuns deoarece ea ajunge direct în inima fascinației. Pe acest temei, Fundația *Spandugino* a invitat-o în România pe pianista Elizabeth Sombart (Elveția), muziciană cu rădăcini româneşti prin marii naturalişti Nicolae Leon şi Grigore Antipa. Misiuna sa a fost de a inaugura, în calitate de Preşedinte, secția de Fenomenologie a Fundatiei *Spandugino* şi a şcolii de pian bazată pe metoda *Resonnace* (coordonată la noi de pianista Lavinia Dragoş, director de programe în cadrul Fundației).

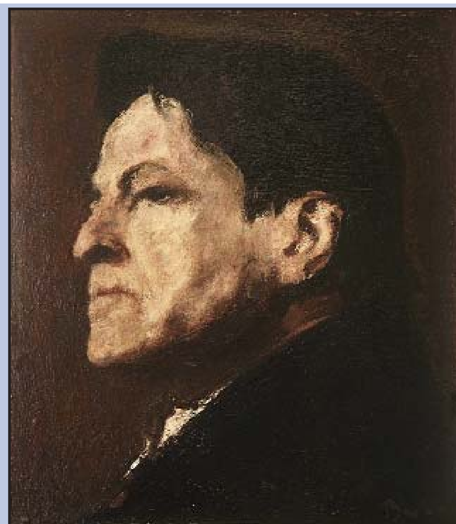
O serie de evenimente s-au derulat la Bucureşti şi Braşov – sesiuni de master class privind fenomenologia muzicii, simpozioane, concerte şi lansare de carte. La Universitatea Națională de Muzică din Bucureşti a avut loc un simpozion cu titlul "Muzica – spiritualitate şi ştiință", urmat de un masterclass în care muziciana elvețiană a discutat despre fenomenologia muzicală, momente ce auculminat cu un recital al Elisabethei Sombart desfăşurat în Studioul de concerte "George Enescu" al Universității, cu creații pianistice de Frederic Chopin, . Muziciana a aplicat interpretările sale (Studii, Mazurci, Fantezia impromptu, Nocturne, Sonata în si minlor) în viziunea expresiei pe care o promovează metoda *Resonance.* Fără îndoială o experiență mai puțin obişnuită dar, convingătoare ca atitudine interpretativă. Evenimentele muzicale prilejuite de vizita pianistei Elizabeth Sombart s-au încheiat cu lansarea, în cadrul Târgului de carte *Gaudeamus*, a volumului "Muzica în inima fascinației", semnat de distinsa muziciană care a avut beneficiul de fi, mai mult de un deceniu, discipol al marelui maestru Sergiu Chelibidache. Drept urmare, ea a realizat emisiuni radiofonice intitulate „Confidențe pentru pian", nucleu al acestui volum tradus de Lavinia Dragoş, **Muzica, în inima fascinației.** Structura lucrării este cea a unui ciclu componistic, autoarea denumind capitolele „*Allegro-Andante-Scherzo-Allegro-Coda*". Discursul porneşte de la simbolul celibidachian „Sunetul-cuvânt" (Capitolul I), un dialog cu cititorul, în dorința unei cât mai apropiate înțelegeri a muzicii. În capitolele ce urmează, subiectele se intersectează prin modalitatea de abordare. După plutirea în spațiul relațiilor ce definesc muzica drept „suflet universal", capitolul următor, „Confidențe", oferă o galerie de portrete componistice, de la Bach la Bartok, în viziune proprie, aşa cum interpretează şi explică Elisabeth Sombart propriile impresii cântând muzica maeştrilor. De abia în Capitolul al III-ea, „Muziciană azi, pentru a păstra bucuria de copil", autoarea îşi detaliază modul de a gândi, de-a lungul unui solilocviu autobiografic, unind sentimentul cu starea, pianistul cu interpretul. Ultimul capitol este de fapt un epilog, o concluzie asupra celor deja spuse, în cheia confidențelor. Autoarea ne încredințează că fiecare dintre noi ascultăm, cum ne spune, „Muzica vieții noastre", de-a lungul timpului ce trece, „unul din mijloacele de depăşire a condiției umane, o limbă misterioasă care vorbeşte cert, dar care nu vorbeşte prin cuvinte, căci ea este liberă de concepte şi de cuvinte – ea se face auzită în inimă, grație sentimentului". Elisabeth Sombart propune descoperirea acelor relații corecte dintre sunete de care orice suflet se bucura atunci cand le recunoaste. Nu este o interepretare proprie ori un mesaj subiectiv, astfel trecător şi dubitabil, ci o propunere de a înțelege şi a depăşi teama de tăcere.

„ENESCU VĂZUT DE BABA”

După reuşita demersului complex prin care a omagiat, în 19 august, memoria lui George Enescu, Muzeul ce-i poartă numele a făcut, la mijloc de decembrie, un alt gest prin care Maestrul a fost onorat aşa cum se cuvine, dar într-o manieră cu o cotă de inedit, păstrând însă structura deja consacrată a expoziţiei însoţite de o seară muzicală. De această dată, directorul Cristina Andrei a reuşit o colaborare excelentă cu Maria Muscalu-Albani, cea care se ocupă, de o viață, de tot ce înseamnă creația pictorului Corneliu Baba, desigur alături de soția acestuia, Constanța Baba, rezultatul fiind eleganta expoziție vernisată în sala Cantacuzină, aducând, sub genericul „George Enescu văzut de Corneliu Baba” – „prezența unui geniu al muzicii în pictura unui obsedat al paletei”, elemente de noutate absolută; pentru că, reliefându-se şi faptul că ilustrul pictor a cântat la vioară, dar şi că a asistat la multe dintre concertele susținute de Enescu fie la Bucureşti, fie la Craiova sau în alte oraşe din țară, au fost expuse, pentru prima oară, câteva dintre partiturile pe care a studiat, unele purtând chiar semnătura sa, altele având pe coperți schițe în creion prezentate acum… în premieră mondială. Pe de altă parte, pe printuri inteligent concepute, reproducerea unui tablou este însoțită de un citat din „Jurnalul” încă nepublicat al pictorului, având acum posibilitatea, de asemenea pentru prima oară, să citim (măcar) fragmente referitoare la „relația” şi reacția sa în raport cu imaginea, atitudinea, spiritul şi muzica lui Enescu, de-a lungul întregii sale existențe. Pentru că, pe lângă tentația portretistului împătimit de a surprinde esența muzicianului, reflectată nu doar în privire, în gestul sau mâna violonistului, se „simte” cu acuitate şi „obsesia” declarată de a încerca să-i înțeleagă personalitatea profundă, adică… ceea ce nu se vede. Astfel, vizitând expoziția, privind celebrul tablou (original) ce-l înfățişează pe Maestru în frac, poate la finalul unui concert, obosit, adus de spate, gânditor, cu vioara şi arcuşul în mâna dreaptă, apoi reproducerile unor tablouri sau desene ce-i surprind chipul în diverse momente ale vieții, mâna sau silueta în plin concert, citind gândurile pictorului decupate din pagini ținute până acum în taină, văzând şi acele partituri şi crochiurile inspirate poate chiar de ceea ce cânta în acea clipă, dar şi autoportele din copilărie sau din anii senectuții, avem o imagine neştiută a unui maestru „obsedat” şi „îndrăgostit” de un alt maestru, o mostră edificatoare a faptului că muzica şi arta plastică se completează (poate se şi determină) firesc, în opere de o forță şi o frumusețe impresionantă.

Am avut privilegiul să pătrund în casa Corneliu Baba, nu doar un muzeu, ci o ambianță aristocratică în cel mai bun sens al cuvântului, de un rafinament discret, elevat, o locuință a unor intelectuali de clasă, parcă „departe de lumea dezlănțuită”, unde s-a cântat, s-a scris, iar totul s-a transformat sau regăsit în pictură, cu sobrietate şi o subliniată interiorizare, încercând să reflecte „adevărul” fiecărui personaj, al fiecărei imagini. Iar doamna Constanța Baba este, de o viață, parte din acest univers, în care se integrează şi prin silueta fină şi zâmbetul asemenea, prin maniera de a vorbi încet şi calm, desprinsă şi… cuprinsă, printre tablouri şi obiecte de artă, dintr-o (într-o) realitate a veşniciei Creații.

De altfel, şi caietul expoziției este un adevărat album, cuprinzând toate imaginile şi textele, dar şi o biografie selectivă Corneliu Baba, cu detalii ce răspund aşteptărilor specialiştilor şi iubitorilor de pictură şi de muzică. Şi toate acestea au fost posibile prin generozitatea doamnei Baba, care a şi susținut financiar realizarea printurilor şi a caietului-album, permițând totodată ca acele lucrări să fie reproduse şi oferite publicului.

Şi fără voie, mi-am amintit faptul că, mai bine de un deceniu, o versiune a tabloului original din expoziție s-a aflat la Staatsoper Viena, acolo unde, la începutul… mileniului III, a fost văzut şi de legendarul violonist Isaac Stern care, surprins, a exclamat: „L-am cunoscut pe acest om - este George Enescu! O personalitate foarte specială…” Iată că, prin superbele tablouri semnate de Corneliu Baba, după decenii, muzicianul român continuă să trăiască şi să trezească amintiri de neuitat oriunde în lume.

Sigur că o asemenea abordare capătă o puternică notă emoțional-subiectivă, poate uşor romantică, dar cred că devine firească pentru oricine vizitează expoziția, aşa cum s-a petrecut la vernisaj, când reputatul critic de artă Pavel Suşară a punctat tocmai legătura dintre muzică, plastică şi chiar cuvânt, precum şi neobosita căutare a portretistului în ascunzişurile sufletului, reflectând propria vibrație şi,

Două mari talente pe aceeaşi scenă

Ioana Iulia ŞINCA

Probabil că nimeni nu poate să înţeleagă în totalitate ethosul unei anumite zone, afară doar de autohtoni. Dirijorul **Misha Katz** şi pianistul **Timur Sergheienia** au oferit publicului Ateneului Român un extraordinar concert cu un program dedicat lucrărilor compozotorilor ruşi.

Programul a debutat cu o primă audiţie pe scena Ateneului, şi anume *3 Cântece Ruseşti op.41* de *Serghei Rahmaninov pentru cor şi orchestră*. Lucrarea, compusă în anul 1926, reprezintă ultima din cele trei compoziţii dedicate de Rahmaninov orchestrei şi corului. Piesele nu durează mai mult de 15 minute şi au un caracter meditativ şi introvertit, oferit de specificitatea modalo-folclorică a acesteia. De asemenea, cele trei piese asigură prin diversitatea lor dinamism.

În ce-a de-a doua parte a serii, pianistul Timur Sergheienia ne-a oferit o minunată interpretare a *Concertului nr. 3 pentru pian şi orchestră* ce aparţinând tot lui Rahmaninov. Posedând o tehnică interpretativă remarcabilă, acesta şi-a construit cu măiestrie discursul muzical, jonglând cu multiplele indicaţii dinamice ale lucrării, iar în partea secundă a concertului, *Intermezzo,* atitudinea a fost asemenea indicaţiilor partiturii – *maestoso*!

Remarcabil a fost şi dialogul dintre solist şi orchestră, mijlocit de indicaţiile dirijorului Misha Katz. Faptul că cei doi au o lungă experienţă scenică în parteneriat şi-a spus cuvântul prin contopirea atât de armonioasă a celor două planuri, conferind totodată echilibru şi detaşare întregii lucrări.

La cererea publicului, Timur Sergheienia a mai oferit câteva clipe de sensibilitate interpretând miniatura *Meditaţie* de Piotr Ilici Ceaikovski (nr. 5 din ciclul *18 Piese op. 72*).

Seara s-a încheiat cu *Cantata Ioan Damaschinul pentru cor şi orchestră* de Serghei Taneev. Bun prieten cu Ceaikovski pe tot parcursul vieţii, Taneev a admirat întotdeauna genialitatea creatoare a acestuia. Taneev s-a bazat însă în compoziţiile sale pe metodă şi pe rigoare. Cantata reprezintă opusul său nr. 1 şi este caracterizată tocmai de frumuseţea efortului sincer ce a stat la baza ei, de simplitate, şi nu de sclipirea genialităţii.

Misha Katz a făurit o genială variantă de interpretare, cu un accent pus pe latura sacră a acesteia, pe exploatarea corului şi a cuvântului, pe meditaţie, introvertire şi retrospecţie. Momentul de maximă tensiune s-a regăsit l-a finalul lucrării, în partea dedicată exclusiv corului care, deşi a avut unele poticneli de sincronizare şi de pronunţie evidenţiate de mulţimea consoanelor din vocabularul rus, a reuşit sa

urmeze indicaţiile dirijorului în construcţia acestui ultim pasaj de mare simţire.

În final, Misha Katz a izbutit ceea ce puţini dirijori reuşesc să facă: să construiască tăcerea. Aproape 30 de secunde de linişte au încheiat această cantată, o linişte transcedentală, plină de trăire, la sfârşitul cărora dirijorul a părăsit scena, făra a se întoarce cu faţa spre publicul ce îl aplauda, prea pătruns parcă de ce se consumase pe scenă pentru a-şi recăpata atat de repede starea iniţială. A revenit cateva clipe mai târziu, pentru a adresa mulţumiri publicului şi orchestrei.

O seară de mare clasă ce ne-a prezentat modele de virtuozitate, de talent, de dăruire şi de dragoste pentru muzică. Spiritul rus a fost într-adevăr reprezentat la mare înălţime.

---

deopotrivă, aceea a personalităţii „surprinse” de penel; context în care am evocat şi legătura lui Pallady cu lumea muzicală, sperând ca şi „jurnalul” lui Baba să vadă, cândva, lumina tiparului, subliniind ineditul manifestării de o ţinută aparte, pentru care toţi cei implicaţi merită mulţumirile şi felicitările noastre.

Iar pentru a împlini o seară încărcată de emoţie, s-a dorit să fie cântate câteva opusuri dragi lui Enescu, în parte abordate şi de Baba; aşa încât, tânărul violonist Aron Cavassi, acompaniat excelent de Clementina Ciucu-Ristea, a avut curajul să prezinte **Balada** de Enescu, ultima parte din Sonata nr. 5 de Beethoven şi **Tzigane** de Ravel, ascultate de publicul numeros care, în ambianţa specială a Palatului Cantacuzino, s-a bucurat de o seară specială, în care s-au (re)întâlnit doi maeştri, într-o expoziţie cum demult nu am mai văzut şi care rămâne deschisă până în 4 februarie. Chiar merită vizitată…

Anca FLOREA

Final tumultuos

Florian LUNGU

Fără îndoială, cea de a unsprezecea lună a anului de grație 2012 a depăşit şi cele mai optimiste aşteptări ale fanilor prin numărul record de manifestări în aria jazz-ului! A fost, ca şi luna mai, un răstimp al abundenței festivalurilor dar şi al unor concerte memorabile...

Vom reține pentru posteritate data de 10 noiembrie, în care vrăjitoarea claviaturilor, japoneza **Hiromi Uehara**, pianistă înzestrată cu o incredibilă, spectaculoasă virtuozitate, a evoluat pe scena **Sălii Radio** din capitală, în aceeaşi formulă de trio aliniată anul trecut la **Festivalul de Jazz de la Gărâna**, cu bass-istul american de culoare **Anthony Jackson** (60 de ani, aplaudat în 30 de țări şi mai bine, petrecându-şi mai mult de 3000 de ore prin studiourile de înregistrări spre a-şi marca aportul la realizarea a peste 500 de albume discografice) şi bateristul britanic **Simon Philips** (55 de ani, ritmician al notoriului grup „The Who", acoperind din punct de vedere stilistic comparti-mentele ***jazz***, ***rock***, ***pop***, realizator a peste 20 de albume sub nume propriu şi ca sideman). În aceeaşi zi de 10 noiembrie, noul **Big band** de elevi din oraşul german Tuttlingen întemeiat şi dirijat de profesorul de origine română **Leopold „Poldi" Reisenauer**, ansamblu numit **„NULL 7 4 6 EINS"** (07461 fiind prefixul telefonic al menționatului oraş) a dobândit **Marele premiu „Skoda Peter Hertbolzheimer Preis 2012"** în competiție cu nu mai puțin de alte... 120 tinere orchestre de jazz germane. A doua zi, în data de 11 noiembrie, **Sala Palatului** a găzduit un concert susținut de celebrul interpret de blues **John Mayall**, mişcător pe scenă ca argintul viu la cei 79 de ani ai săi, fiind însoțit de buni instrumentişti precum **Rocky Athas** - ghitară, **Jay Davenport** - baterie, **Greg Rzab** - bass şi avându-l ca invitat special în deschiderea concertului pe binecunoscutul jazzman & bluesman constănțean **Harry Tavitian** (pian, vocal).

Nu am putut participa la niciunul dintre cele două amintite concerte, pentru simplul fapt că în zilele de 10 şi 11 noiembrie am prezentat cea de a XXII-a ediție a **Galei Blues-Jazz „KAMO"** de la Timişoara. Coordonată artistic şi organizatoric de bass-istul-violonist-vocalist-şef de formație-compozitor-textier-profesor **Johnny Bota**, **Gala** ce poartă numele lui **Kamocsa Béla**, întemeietorul ei cu peste două decenii înainte, a adus pe podiumul **Sălii „Capitol"** a **Filarmonicii „Banatul"** opt formații reprezentative pentru genurile înscrise pe frontispiciu: **„Cătălina Bețа Dynamic Trio"** din Bucureşti (alături de talentata vocalistă protagonistă evoluînd ghiaristul **Ciprian Pop** şi pianistul **Albert Tajti**); **„Bende Zsolt / Kovács Linda Quartet"** din Anglia şi Ungaria (ghitaristul şi vocalista înscrişi pe generic fiind acompaniați de o secție ritmică alcătuită din contrabass-istul **Bögöthy Ádám** şi bateristul **Hollé Maximilian**); **„Wildflowers Band"** din Ungaria (cu **Suba Attila** - vocal, **Vertes Péter** - baterie, **Matray Csanad** - ghitară, **Tóth Tivadar** - bass, **Madve Balász** - harmonica de gură); **„Explorer Duo"** (tandem bănățean al ghitariştilor **Ion Dorobanțu** şi **Dan Alex Mitrofan**, cu invitatul lor **Lucian Nagy** la saxofon tenor şi percuție); **„Alex Pădureanu Trio"** din Bucureşti (precocele pianist apreciat pentru velocitatea sa evoluînd în trio cu bass-istul **Laurențiu Horja** şi bateristul **Albert Gheorghe**) – cele cinci formații înainte amintite fiind prezente ***în premieră*** la **Gala** timişoreană; alături de ele am aplaudat revenirea de succes pe acelaşi podium a **Trio-ului** (timişorean) avându-l ca protagonist pe **Mircea Bunea** - ghitară şi vocal (cu **Victor Miclăuş** - ghitară bass, **Gore Teodorescu** – baterie); a grupului (timişorean) **„Bega Blues Band"** condus de bass-istul **Johnny Bota** (cu bateristul **Lică Dolga**, saxofonistul şi percuționistul **Lucian Nagy**, claviaturistul **Toni Kühn**, vocalista **Maria Chioran**, trompetistul **Flavius Ştefan Olariu** şi violonistul invitat **Saşa Bota**) precum şi a unui **Quartet** belgrădean de jazz (compus din **Miodrag Gino Maljokovič** - baterie, lider, **Goran Potič** - ghitară, **Branko Markovič** - contrabass şi **Beti Đorđević** – vocal).

Jazzappela

Continuând **Stagiunea de Jazz** derulată la **Teatrul Act** din Bucureşti în parteneriat cu postul **Radio România Cultural**, în seara de 14 noiembrie a avut loc Concertul susținut de pianistul **George Natsis**, contrabass-istul **Adrian Mircea Flautistu**, bateristul **Vlad Popescu** şi trompetistul invitat **Sebastian Burneci**, instrumentişti prezentați de coordonatorul

Stagiunii, redactorul **Cristian Marica**. Nici la acest concert nu am putut lua parte, întrucât în perioada 14 – 17 noiembrie m-am aflat ca prezentator al celor patru recitaluri – două la **Clubul „Diesel”** şi alte două la **Opera Maghiară din Cluj** – oferite sub egida **„Transilvania Jazz Festival”** (directoare **Simona Hodoş**). Ne referim la Trio-ul condus de apreciata noastră vocalistă **Teodora Enache**, secondată de **Sorin Terinte** - pian şi **Berkes Balász** - contrasbass, ca şi la înzestrata vocalistă, saxofonistă, flautistă şi percuţionistă portoricană **Shekinah Rodz** acompaniată într-un recital de ***Latin Jazz & Afro-Borikén Jazz*** de către francezii **Olivier Gatto** - contrabass şi regie muzicală, **Thomas Bercy** - pian, **Michaël Chevalier** - trompetă, **Bertrand Noël** - baterie, percuţie,– **Festivalul** vizînd odată în plus o eventuală ulterioară investire a municipiului ardelean drept ***Capitală culturală europeană***...

Peste numai câteva zile am prezentat în data de 24 noiembrie **„Victoria Jazz Festival”** din oraşul transilvan cu acest nume. Deschisă de charismatica vocalistă / co-prezentatoare **Mădălina Huştiu** însoţită de **Victor Hoajă** - claviaturi şi **Vasile Silea** - baterie, cea de a treia ediţie festivalieră a inclus mai întîi grupul braşovean **„DN 1”**, grup reunindu-i în interpretarea unui mănunchi de teme swing pe **Florin Gîrbacea** - baterie, **Florin Pârlea** - contrabass, **Florin Bălan** - claviaturi, **George Şomu** - saxofon alto şi saxofon sopran, plus o prezenţă vocală feminină deosebit de pregnantă şi atractivă: **Anca Pârlea**. În partea a doua a serii a evoluat cu deosebit succes, întrucât aflat într-o formă de zile mari, grupul de blues **„Trenul de noapte”** din Bucureşti avându-l drept lider, compozitor şi textier, vocalist şi interpret la harmonica de gură (muzicuţă) pe **Marcian Petrescu** sprijinit în demersul său scenic de **Rareş Totu** - ghitară, **Şebi Joo** - ghitară bass, **Constantin Bărbăşelu** - baterie. În final cei patru interpreţi au generat un incitant moment de ***jam session*** în care s-a implicat şi iniţiatorul / organizatorul manifestării, **Victor Hoajă**.

Una dintre cele mai reuşite ediţii ale emisiunii **„Jazz pe româneşte”** în versiune live transmisă în direct de postul **Radio România Cultural** s-a desfăşurat în seara de 26 noiembrie, în **Studioul „Alfred Alessandrescu”** al **Societăţii Române de Radiodifuziune**, cu participarea în calitate de gazdă a **Big band-ului Radio** dirijat de **Ionel Tudor** (solişti instrumentişti: ghitaristul **Marian Georgescu**, saxofonistul **Cristian Soleanu**, trompetiştii **Emil Bâzgă**, **Dan Nicolau**, clarinetistul **Nicu Tănase**, pianistul **Andrei Tudor**) ca şi a unor tineri invitaţi: **Trio-ul** în frunte cu **Alex Pădureanu** - pian (19 ani, student în anul I la **Universitatea Naţională de Muzică**), **Laurenţiu Horja** - ghitară bass, **Albert Gheorghe** - baterie şi admirabilul grup **„Jazzapella”** – sextet vocal ce îi alătură, într-o omogenă structură armonică, marcată de un bun sincronism ritmic, pe **Raluca Stoica**, **Ana Cristina Leonte**, **Elena Moroşanu**, **Zoltan Andras**, **Mircea Mutulescu**, **Bogdan Tudor**.

Am asistat cu satisfacţie la spectacolul de swing **„My Way”** avîndu-l ca protagonist pe vocalistul şi showmanul **Horia Brenciu** care s-a produs cu brio în faţa unei asistenţe umplînd la refuz **Sala Palatului** din Bucureşti (29 noiembrie), apoi de a doua zi am fost... maestrul de ceremonii al ediţiei a IV-a a sărbătorii muzicale **„Timişoara Capital Jazz Festival”** organizată de **Marius Giura** la **Liceul de Artă „Ion Vidu”** (30 noiembrie, 1 decembrie 2012), festival subintitulat astfel fiindcă şi municipiul de pe Bega aspiră în viitor la titlul de ***capitală culturală europeană***. Dar despre aceste ultime două evenimente artistice ale unei luni superplină de jazz şi blues – în următorul număr al revistei.

Ecourile toamnei

Marin VOICAN-GHIOROIU

Romanță dragă, parcă ieri erai o domnişoară care păşeai întâia oară prin fața sfintei Catedrale ("Înălțarea Domnului") din cetatea de scaun a Târgoviştei, apoi ai trecut pe aleea castanilor şi teilor decorată cu penelul măiestrit al toamnei mirifice şi te-ai întâlnit cu noi, cei care te iubim de-o viață.

Ca de fiecare dată ți-ai făcut apariția, surâzătoare şi, cu grație divină, te-ai aşezat pe „tronul" de Regină, bine meritat, iar concurenții, veniți din întreaga „Românie Mare", s-au întrecut în cadrul Festivalului de Romanțe "CRIZANTEMA DE AUR" - Secțiunea interpretare, să-ți cânte compoziții *(vechi şi noi)* dintre cele mai frumoase romanțe: *"Sub vişinul înflorit" - Ion Paschill ; "Să nu ne despărțim" - Gherase Dendrino ; "De-ar şti omul ce-l aşteaptă" - Paraschiv Oprea ; "De ce-ai fi tristă" - Gheorghe Crețu; "Scrisoare către mama" - Mircea Ciududean; "Mi-e dor" - Nelu Danielescu; "De ziua nunții tale-ți scriu" , "Pe lângă boi", "Pe sub fereastră trece-un râu" - Vespasian Vasilescu; "Mi-e dor de nopți cu lună plină" - Ionel Băjescu Oardă; "Îmi pare rău" - Titel Popovici; "Mai am un singur dor" - Guilelm Şorban; "De ce nu vii" - Nelu Danielescu; "În gara stelelor aprinse" - Marin Voican-Ghioroiu; "Te-aştept pe acelaşi drum" ; "Cine iubeşte, iartă" - Aneta Stan; "Când eram copil odată" - Năstase Ionescu.*

Rodica Anghelescu

În cele două seri "regale" au cântat în recital câştigătorii din anii trecuți: Corina Dragomir şi Silvia Goncear din Republica Moldova, Ina Dincă - câştigătoarea Trofeului "CRIZANTEMA DE AUR - 2011" şi distinsul artist PETRE GEAMBAŞU cu orchestra sa, care a încheiat gala de premiere. Dumnealui a venit la Târgovişte după şapte ani de la câştigarea Trofeului şi a încântat spectatorii cu o interpretare de excepție a melodiilor din perioada de aur a muzicii româneşti: "De-ai fi tu salcie la mal" de H. Moculescu şi "De-ar fi să vii" de Al. Wilmanyi. Alături de charismaticul Petre Geambaşu, dragă REGINĂ, ți-a cântat şi iubita artistă Doina Spătaru, dovedit că-i sună vocea exact ca în anii tinereții, căci prin dăruirea scenică "superbisima" divă a beneficiat de aceleaşi dulci "izvoare cristaline" triluri sonore... pornite din inima unei îndrăgostite de muzică...

ROMANȚĂ iubită, ți-am observat emoția când s-au decernat premiile şi surâsul tău cald a adus bucurie în sufletele laureaților: **GHEORGHE LEORDEAN**, câştigătorul Trofeului Crizantema de aur, iar **Locul I** i-a fost acordat artistei **RODICA ANGHELESCU** de la Ansamblul "Ciocârlia" al MAI-ului, fiind aplaudată la scenă deschisă pentru prestația avută, demonstrând că-i o artistă completă: interpretă de muzică populară şi clasică (de operă şi operetă, lieduri, prelucrări folclorice), grațioasă, voce studiată, timbru plăcut, mişcare scenică de adevărată stea a noii generații a muzicii româneşti. **Locul II** a fost ocupat de către RAISA BÂRNAZ, iar **Locul III** de INA CRISTEA. Premiul „Voce cu parfum de Crizantemă", acordat, ca în fiecare an, de soprana Felicia Filip, i-a revenit lui **Alexei Ştefanco.** Premiul special acordat de către Şcoala de Artă Iaşi **„Titel Popovici"** a mers către **Lilica Ioniță**, în timp ce **Premiul special** oferit de Direcția pentru Cultură, Culte şi Patrimoniu Cultural a Județului Dâmbovița a fost acordat **Casandrei Maria Hauşi**. De asemenea, Municipiul Târgovişte a oferit un premiu special **Eugeniei Moise Niculae**, iar Consiliul Județean Dâmbovița a acordat un premiu **Vioricăi Moraru**.

În lumea fadoului

Madeleine KARACAŞIAN

Cea mai pură expresie a sufletului portughez, Fadoul este mai mult decât un cântec. El este o manifestare muzicală a simțirii portugheze, acompaniată mereu pe corzile melancolice ale chitarei portugheze.

Pentru a înțelege mai bine universul şi, mai ales, istoria acestui cântec din Lisabona, este esențială o vizită la Muzeul Fadoului din capitala lusitană. El este situat în inima cartierului Alfama, unul dintre cele mai vechi, dar şi adesea asociat cu acest cântec-simbol. Atât în Alfama, cât şi în vechile şi popularele cartiere Chiado, Alcântara, Bairro Alto, Garça, Castelo, Mouraria sau Madragoa întâlneşti la tot pasul străduțe, piațete, cafenele, cluburi, taverne şi aşa-numite „case ale Fadoului", în care răsună la mai toate orele zilei, dar mai ales seara, această muzică apărută la Lisabona pe la începutul secolului al XIX-lea, Fado însemnând destin, soartă. Temele cele mai des întâlnite sunt celebrele *saudade* (cântece de alean), despre dor sau tristețe, transpuse în povestioare cotidiene.

Fadoul trebuie ascultat pentru a fi înțeles şi cel mai potrivit loc este muzeul care îi este dedicat într-o clădire modestă, alcătuită din parter şi etaj dintr-o populară piațetă cu localuri, de unde se revarsă muzica, dar şi mirosul de sardine la grătar, specifice acestui spațiu din apropiere de fluviul Tajo – Largo de Chafariz de Dentro nr. 1

Odată intrat în acest univers, paşii vizitatorilor sunt îndrumați, prin cască, în acordurile muzicii Fado, prin sălile unui muzeu frumos amenajat şi inaugurat pe 25 septembrie 1998, pentru a trăi în ambianța, ritualurile şi emoțiile legate de cântecul urban al Lisabonei.

Dar încă de la intrare, un vast panou îți aduce la cunoştință că, pe 21 noiembrie 2011, Fadoul a fost declarat de către UNESCO drept "Patrimoniu cultural imaterial al umanității".

Expoziția permanentă a muzeului foloseşte o succesiune de mijloace audio-vizuale, pentru a-l introduce pe vizitator în istoria Fadoului, a locurilor lui de origine, în răspândirea lui prin intermediul scenei, radioului, discurilor şi filmului, cât şi prin marii lui vocalişti şi instrumentişti. O bogată iconografie, hărți, partituri, afişe, ziare, discuri, cărți, fotografii ilustrează principalele modalități de consacrare şi de mediatizare a Fadoului.

Într-o vitrină cu chitare, la loc de cinste se află cea construită de Manuel Pereira dos Santos din 1890, cât şi cea a lui Luis Carlos de Silva din 1920. La începutul secolului al XX-lea, Fadoul a fost inclus şi în vodeviluri sau operete, apoi în 1910, acest cântec urban pătrunde şi în artele plastice, cum ar fi „O, Fado", o pictură emblematică în ulei de José Malhoa, lucrare care a jucat un rol foarte important în iconografia Fadoului, cu personaje inspirate din realitate,

urmată de o altă pictură-triptic - „O, Marinheiro" de Constantino Fernandes (1913). Apoi aflăm că un decret de lege din 6 mai 1927, avea să aducă schimbări majore în contextul interpretării Fadoului, reglând problema cenzurării versurilor, a definiției şi a spațiilor adecvate interpretării, a implementării unor costume potrivite pentru spectacol. Treptat, audierea acestei muzici avea să devină un ritual în „casele Fadoului". Aceste schimbări aveau să consolideze profesionalizarea interpreților, autorilor şi instrumentiştilor. Tot atunci, Fadoul pe versuri anonime s-a asociat cu grupuri ilustre de poeți populari, apoi cu creații ale celor eruditi. Centrul de documentare al muzeului posedă o bibliotecă de specialitate şi o bază de date, cu informații despre sute de personalități din lumea Fadoului – poeți şi compozitori, vocalişti şi instrumentişti. Astăzi, într-un auditoriu, special amenajat, rulează permanent înregistrări cu diferiți interpreți.

Propagarea Fadoului a început în anii 1930 în Africa şi în Brazilia, abia în anii 1950 ajungându-se la internaționalizarea lui, proces care avea să se consolideze grație celei ce a fost Amália Rodrigues (1920-1999), interpretă atât de îndrăgită pretutindeni, inclusiv în România, încă de la primul ei turneu din 1969.

Această „regină a Fadoului" a rămas un model nedepăşit de interpretare a genului, fiind şi prima care a folosit texte ale unor poeți celebri, precum Camões, do Carmo, Braga, Pessoa sau Alegre.

Nu puteam să nu vizitez şi Casa-Muzeu „Amália Rodrigues", situată în cartierul central Rato, dar la capătul unei străzi lungi, la nr. 193 de pe Rua de São Bento. Este casa în care artista a locuit din 1955 până la sfârşitul vieții, după care a fost creată Fundația care îi poartă numele. Apartamentul se află la etajul unu şi doi, păstrând o atmosferă de mare intimitate, cu o amprentă distinctă a personalității artistei. Alcătuit dintr-un hol, sufragerie, salon, anticameră, camera Amáliei şi un dormitor, micul apartament atrage atenția printr-o serie de lambriuri cu plăci de *azulejos*, mobilier portughez, englezesc şi franțuzesc – canapele, console, pendule, fotolii, scaune -. covoare orientale, câteva portrete (pictură, sculptură) ale vedetei, obiecte de cult, medalii şi decorații, rochii şi bijuterii de scenă, un pian Petrov şi foarte multe fotografii – singură sau cu diverse personalități (cu Papa Ioan Paul II, cu Julio Iglesias, cu fotbalistul Eusebio şi cu mulți alții).

În sfârşit, nu puteam părăsi Lisabona fără să vizitez mormântul acestei artiste care şi-a pus pecetea asupra culturii şi tradițiilor din capitala portugheză. Inițial, în 1999, Amália Rodrigues a fost înmormântată în cimitirul Prazeres, pentru ca, în 2001, rămăşițele ei să fie strămutate în Panteonul Național, alături de cele ale unor personalități ale statului. Este prima femeie printre cei mai iluştri fii ai neamului, mormântul ei fiind singurul vegheat mereu de un imens vas cu flori proaspete din partea admiratorilor.

Turneu în Sri Lanka

PREMIUL SPECIAL pentru artiştii Operei Comice Pentru Copii

Briza Oceanului Indian, superba panoramă de pe terasa de la Global Tower din Colombo, capitala Sri Lanka şi ploaia de artificii ocazionate de trecerea în noul an, cu patru ore şi jumătate mai devreme faţă de România, au însoţit evoluţia de excepţie ale

artiştilor Operei Comice din Bucureşti. În frunte cu Directorul Fondator Smaranda Oţeanu Bunea şi cu actriţa Stela Popescu, guest star, ei au fost invitaţi să susţină chiar la trecerea dintre ani un spectacol extraordinar cu "Magia Muzicii" pe scena amplasată special în aer liber. Acesta a fost susţinut în prezenţa unor importante personalităţi din fostul Ceylon, a elitei din Colombo, a membrilor Corpului Diplomatic, a familiei Ambasadorului Cornelia şi Victor Chiujdea sau a Doinei şi lui Dan Petrescu, experţi la Banca Mondială şi stabiliţi pentru un timp în Capitală. Tinerii solişti Roberta Enişor, Bogdan şerban şi Jennyfer Dumitraşcu, soprana Oana şerban şi baritonul Daniel Filipescu şi trupa de balet a Operei Comice (în turneu a fost invitată şi scenografa Viorica Petrovici, Director de Imagine) au stârnit senzaţie, au fost aplaudaţi minute-n şir şi răsplătiţi la final cu SPECIAL AWARD 2013.

PREMIUL SPECIAL pentru SPECTACOLUL ANULUI – "MAGIA MUZICII" susţinut de OPERA COMICĂ Bucureşti a fost înmânat de către organizatori Smarandei Oţeanu Bunea, prefaţând astfel succesul extraordinar pe care artiştii săi aveau să îl obţină, de fapt să îl reediteze (pentru a patra oară!) în India, la Mumbai, cu ocazia participării la cea de-a XII-a ediţie a International Childrens Festival of Performing Arts. Un eveniment găzduit de superba Shri Shanmukhananda Auditorium şi despre care vă vom povesti în numărul viitor.

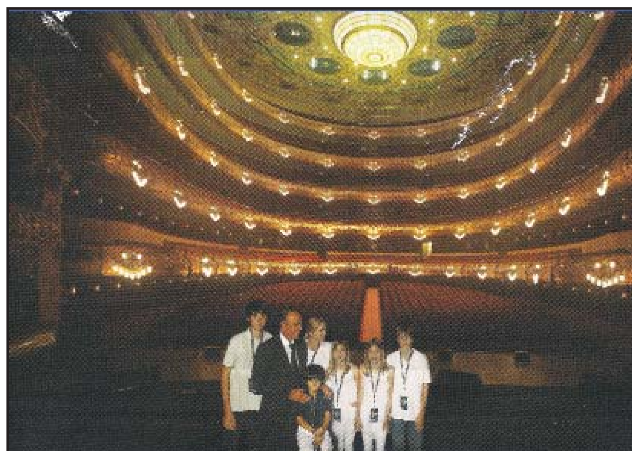
Text şi foto:
Oana GEORGESCU

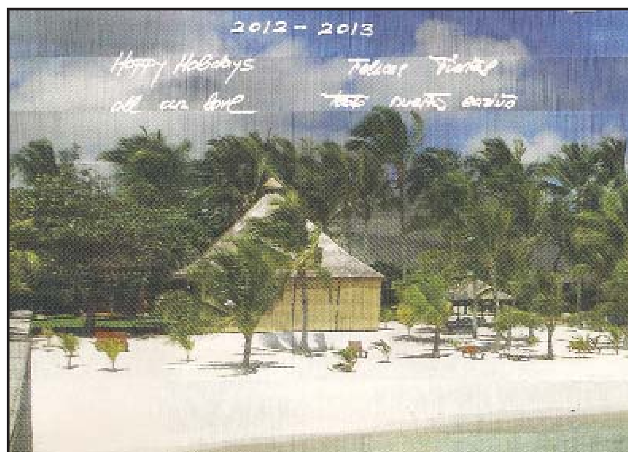
Familia Iglesias

Octavian URSULESCU

Imaginea alăturată îl înfăţişează pe Julio Iglesias înaintea unui concert important, înconjurat de întreaga sa familie: soția Miranda, Michael, Rodrigo, gemenele Victoria şi Cristina, mezinul Guillermo (se ştie, el mai are dintr-o căsătorie anterioară 3 copii, dintre care Julio jr., dar mai ales Enrique au îmbrăţişat la rândul lor cariera muzicală). M-am cunoscut cu Julio la a doua ediție a festivalului internațional ”Cerbul de

aur” de la Braşov, am fost atunci nedespărțiți, pe urmă am ținut legătura, am corespondat. La revenirea sa pe o scenă din România, după exact 30 de ani (mă refer la concertul de pe stadionul Cotroceni, din 1999), ne-am revăzut, m-a invitat să-i prezint spectacolul, am făcut-o, benevol (Mişu Cernea şi Joey de Alvare considerând probabil că trebuia să mă plătească Julio!). Ar fi fost un concert destul de reuşit (în deschidere au cântat Monica Anghel şi orchestra Ionel Tudor), dacă n-ar fi fost un eveniment nefericit, datorat în întregime organizatorilor. Aceştia n-au anunțat clar că recitalul vedetei spaniole (cu domiciliu actual la Miami, în Florida, şi la Punta Cana, în Republica Dominicană) va începe la ora 21, pauza lungă creînd nervozitate în rândul unui public eterogen (rămân la părerea că Julio nu este pentru stadion, ci numai pentru sală!). Colac peste pupăză, la ora 21 a sosit preşedintele Emil Constantinescu, care avea locuri în primul rând: s-a strecurat discret, dar organizatorii au făcut gafa de a proiecta pe ecran sosirea sa. Să te ții huiduieli, parte din motive politice, parte datorită faptului că spectatorii asociau întârzierea, cum credeau ei, aşteptării acestuia! Julio, lângă mine, pregătit să urc să-l prezint, m-a luat uimit de mînă, întrebîndu-mă: ”De ce huiduie spectatorii?”. I-am explicat, în viteză (asta mai lipsea, să întârzii şi eu!), drept care a ținut la microfon un curs despre respectul ce trebuie acordat preşedintelui...Am petrecut zile frumoase atunci împreună (a plecat, a revenit, din cauza ploii), emoționat fiind până la lacrimi când i-am arătat fotografii din 1969; ce tineri şi frumoşi eram! După un timp am găsit la redacție o carte despre el, în manuscris, aparținând unei admiratoare, membră a Fan-Club-ului său mondial. I-am explicat fetei că manuscrisul nu face obiectul activității noastre, dar i-am publicat câteva articole, unul de la o întâlnire a fanilor cu Julio, la Paris. Şi iată că vine a doua sosire a lui Iglesias în România, de această dată un turneu național, în altă organizare (mai proastă – vezi scandalul cu rândurile din față la concertul bucureştean). Am recomandat-o organizatorilor pe fata în cauză, absolventă a facultății de limba spaniolă şi au inclus-o în staff-ul de turneu. Concertul de la Bucureşti fusese programat tot pe arena atât de dragă inimii mele, distrusă de obtuzitatea Băncii Naționale – e vorba de stadionul din Cotroceni al celei mai minunate echipe de fotbal din lume, Progresul, devenită F. C. Național (am rămas trei suporteri fanatici şi nostalgici: eu, Radu Cosaşu şi Mircea Vintilă, chiar dacă nu acestuia i se comandase un imn, ”Cavalerii frunzei de platan”, ci lui Ioan Gyuri Pascu). Tot aşa, am prezentat concertul (probleme şi mai mari cu sonorizarea, de această dată!) şi în culise am reîntâlnit-o pe domnişoara căreia îi îndeplinisem visul vieții (ulterior a ajuns să lucreze pentru Iglesias la Punta Cana!!): în bunul stil autohton (îşi ”făcuse treaba”, nu?), mai să nu mă recunoască! Facerea de bine la români... În culise, Julio l-a băgat într-o şedință ad-hoc pe maestrul de sunet, cu tunete şi fulgere, dar nu ştiu cât era acesta vinovat de nemulțumirea firească a publicului: Iglesias are o abordare intimistă, caldă, nu posedă genul de voce cu care să domine un

stadion cu 15.000 de oameni... La ultima sa prezență la Bucureşti (sper să revină, chiar dacă şi-a anunțat apropiata retragere) n-am fost acasă, nu ne-am văzut, nu ştiu cum a fost, dar sper că mai bine, pentru că, indiferent de trecerea anilor, artistul are aceeaşi charismă unică. Îi mulțumesc pentru faptul că n-a uitat articolele publicate în aceste pagini, trimițându-ne an de an imagini la zi cu familia sa.

Ce a fost? Ce va fi?

Octavian URSULESCU

Continuăm ancheta începută în numărul trecut, în cadrul căreia am adresat creatorilor de muzică uşoară două întrebări simple: 1. Cum a fost anul 2012? 2. Ce planuri, ce perspective aveți pentru 2013. Astăzi, alți doi compozitori ne răspund şi aşteptăm în zilele următoare s-o facă şi Horia Moculescu, Dan Dimitriu, Ionel Tudor, Dan Ardelean, Mircea Drăgan, Andrei Tudor, Mihai Alexandru, Mihai Constantinescu, Victor Socaciu, Adrian Ordean.

Virgil Popescu

1. În afară de o intervenție chirurgicală la genunchiul stîng, pe care am depăşit-o cu bine, pot spune că 2012 a fost un an bun. Cred că se putea mai

bine, dar "mai binele" îl las în seama lui 2013. Faptul că mi-am putut permite un concediu de 10 zile la Barcelona m-a mulțumit mult, sper ca şi 2013 să-mi rezerve plăcerea unui concediu în străinătate. Activitatea la grădinițele muzicale unde predau a funcționat normal, adică foarte bine. Satisfacția cea mai mare rămâne totuşi creația. Am reuşit să finalizez două melodii cu Ozana Barabancea ("S-a-ntâmplat cândva", "Visul"), încă două cu Monica Anghel ("Tangoul dragostei noastre", "Eram atât de tineri"). Am reuşit să câştig un premiu II la secțiunea "Creație" a festivalului "Mamaia copiilor" cu melodia "Nu mai trage, Cupidon!", cântată de Miruna Pînzaru, şi tot locul al doilea, de asemenea la "Creație", la festivalul organizat de Claudia Mirițescu la Braşov, "Fulg de nea", cu piesa "Cea mai cea", interpretată de aceeaşi Miruna Pînzaru. Menționez că versurile la toate titlurile de mai sus sunt semnate de George Popovici. Am mai reuşit să înregistrez cu Silvia Dumitrescu, într-o manieră caracteristică ei, cântecele "Inimi hoinare", "Vreau să mint şi eu" (de pe albumul meu de autor cu Oana Sîrbu, "Un altfel de portret") şi "Nu mai trage, Cupidon!". Sunt extrem de mulțumit de ce a ieşit şi am fost nevoit să constat o dată în plus că Silvia Dumitrescu este o artistă ajunsă la maturitate profesională, cu o personalitate bine conturată, capabilă să realizeze interpretări-unicat. Drept care cred că ne vom continua colaborarea şi în acest an. Multe satisfacții mi-au adus şi "cântările" cu Trio Puiu Pascu. Jazz-ul şi studiul zilnic la chitară-bas mă fac să mă simt ca un adolescent care descoperă încă nebănuitele minunății pe care ți le poate oferi muzica. Şi nu în ultimul rând, o satisfacție deosebită mi-a oferit-o şi colaborarea cu Nicu Alifantis, în proiectul "Simphonicu". Am orchestrat în jur de 10 melodii ale lui Nicu, pentru o formulă inedită, camerală: două viori, violă, cello, contrabas, flaut, oboi, corn şi cor mixt. Am susținut două concerte, la Alba-Iulia şi Bacău, eu fiind în postura de dirijor, dar şi de chitarist-bas, uneori. A fost multă muncă, dar bucuria a fost imensă: mi-am reactivat toate cunoştințele acumulate la Conservatorul din Iaşi, iar mentorul meu Sabin Păutza mi-a fost în gând la fiecare repetiție şi concert.

2. Nu prea am multe de spus. Dacă aş putea aş continua ce am început în 2012 (am amintit de câteva proiecte în răspunsul anterior), dacă mi-aş mai putea permite un concediu în străinătate, dacă grădinițele muzicale ar funcționa la fel ca până acum, dacă Nicu Alifantis ar mai primi din țară solicitări pentru spectacolul "Simphonicu", dacă aş mai progresa un pic la bass în aşa fel încât să pot improviza la tempourile rapide pe care le dă Puiu Pascu la concerte... credeți-mă că ar fi perfect! A, mai e ceva: să fiu sănătos, ceea ce vă doresc şi dumneavoastră!

Andrei Kerestely

1. Anul 2012 a adus pentru inginerul de sunet Andrei Kerestely şi pentru studiourile Kerestely o serie de proiecte interesante, atât în domeniul clasic, cât şi în cel dance/pop. În partea de sus a listei se situează faptul că s-a continuat poate cel mai consistent, mai masiv proiect din România, început în vara lui 2011 – materialul pentru dublul CD al lui Marcel Pavel, înregistrat cu şi la Filarmonica "George Enescu", un excepțional debut românesc ca amploare şi calitate.

Gabriel Cotabiță a creat un album deosebit de frumos şi interesant, cu piese ce l-au consacrat, reorchestrate într-o manieră ce le conferă un nou statut. La rândul lui,

Cătălin Crişan a reuşit să dea la iveală un nou album, cu piese speciale având versuri dibace şi pline de har. De menţionat este şi albumul de debut al lui Teo Milea, un pianist remarcabil, care face legătura între clasic, modern şi, dacă vreţi, muzica de film într-un mod inedit şi plăcut. Cvartetul Anima tocmai finalizează un nou album, cu piese celebre rearanjate pentru această formulă consacrată. Între marile proiecte se află desigur mici, dar importante sesiuni de înregistrări cu artiştii fideli studiourilor Kerestely, între mulţi alţii numărându-se Ştefan Bănică jr., Petre Geambaşu şi Doina Spătaru, Traffic Strings, Fuego – artist care va finaliza în 2013 un album de autor cu Jolt Kerestely. De asemenea, o colaborare ”pe teren” cu Grigore Leşe, concerte la care am asigurat atît sonorizarea, cât şi înregistrarea, cel mai recent fiind găzduit de Filarmonica din Chişinău, într-un cadru excepţional, de Ziua Naţională a României. Tot pe latura muzicii tradiţionale se înscriu înregistrări cu artişti din Iran şi Anglia. A nu se uita nenumăratele mixaje şi remixuri pentru artişti din sfera aşa-zis comercială. Din păcate, pentru compozitorul Andrei Kerestely nu a rămas mult timp la dispoziţie, doar câteva piese, ce se pot număra pe degete...Asta poate şi pentru faptul că nu mă simt atras de ”cerinţele momentului” - o muzică lipsită de conţinut şi calitate. Am fost onorat ca, în toamnă, să fac parte din juriul festivalului internaţional ”Dan Spătaru” de la Medgidia.

2. Priorităţile ar fi finalizarea proiectelor încă în derulare, achiziţionarea de noi echipamente pentru studio şi mai mult timp pentru compoziţie. Dacă timpul îmi va permite, voi încerca să arăt că se pot face piese ”comerciale” de calitate, care să aibă atât melodie, cât şi mesaj, nu doar ritm, trei armonii banale şi texte (în nici un caz versuri) elaborate prin metoda copy/ paste, unde ”artista” îşi pierde identitatea (asta dacă a avut vreuna!). Se pare că din acest motiv, agresat doar cu asemenea ”producţii muzicale”, ascultătorul cade într-un automatism care nu duce decât la dezinteres pentru calitate, pentru artă în general – pentru că arta pare să fie exclusă din ”compoziţiile” momentului. Totul pare făcut la indigo, pe bandă rulantă sau ”la kilogram”, cu toate astea nimeni nu se plânge, ”treaba” merge înainte...E nevoie de oameni înzestraţi, dar şi educaţi, creatori sensibili care să poată invoca imagini, tablouri sau, de ce nu, chiar adevărate poveşti sau scenarii în mintea ascultătorului. 2013 va aduce şi un nou ”site” al studioului Midi Sound, mai interesant şi mai practic, un ”site” unde creatorii îşi vor putea ”uploada” materialul, pentru a putea obţine un mixaj şi un master de calitate. Înregistrările ”pe teren” vor prezenta un interes crescut, pe de o parte datorită bogăţiei sonore conferite de anumite săli şi spaţii, iar pe de alta de provocările tehnice ce apar. Un proiect 2013 este şi un album cu o voce pe care o găsesc foarte specială...de fapt ar fi chiar două... să vedem cât timp voi găsi, mai ales că voi deveni, în premieră, şi tată!

Români în Ţara Sfântă

Lelia CÂRSTEA

Primele zile ale anului 2013 au găsit numeroşi artişti români în turneu în Israel: Fuego, Irina Loghin, Maria Buză, Loredana Groza, Ştefan Bănică jr., Natalia Guberna au încântat publicul şi mai ales pe toţi localnicii

N. Guberna, I. Pincu

de origine română, dornici de cântec şi vers în limba maternă... Aflată pentru prima dată în Israel, la invitaţia cunoscutului impresar Pincu Itzhak (director al ”Paz Production”), Natalia Guberna i-a cucerit pe spectatori

cu cântecele sale ”liniştitoare” (cum i-a spus unul dintre ei), selecţionate din albumul său de succes ”Best of” editat de Ovo Music, dar nu s-a dat în lături să abordeze câteva hore şi sârbe, alături de Leon, gazda restaurantului. Iar la final s-a prins într-o ”Periniţă”, unde a avut surpriza de a-şi întîlni un coleg de liceu venit în excursie! În spectacol a evoluat şi cunoscuta artistă din Basarabia, Ana Barbu, mama frumoasei Natalia Barbu. Încântată de vizitele la Ierusalim şi Bethleem, Natalia Guberna are deja câteva noi oferte de turneu în Ţara Sfântă.

"Human Emotion" cu Plastik Charm

Oana GEORGESCU

Lansată în 2009, *Plastik Charm* este una dintre cele mai de succes trupe de muzică electro-rock din Bucureşti. Cu E-One (Ioan Nacu) la chitară şi voce, Mike Dragomir (chitară bass), Daniel Iudean (tobă/percuție, backing vocals) şi Adrian Klein (sintetizatoare şi efecte speciale), trupa a confirmat în zecile de concerte susținute şi mai ales cu videoclipul "Human Emotion", primul single lansat în 2012. Piesa a fost înregistrată în Bucuresti folosindu-se echipamente vintage pentru a reda un sound natural electro-rock. Celebrul producător britanic Adam Whittaker şi-a pus semnătura şi a dat girul băieților pentru "Human Emotion", piesă pe care a decis, alături de managerul general al casei de producție SpaceRay Music, să o mixeze şi să o masterizeze. Cel care a lucrat cu nume precum Amy Winehouse, Peter Gabriel, Mark Ronson, Kate Nash şi Lily Allen a mai produs în România albume ale trupelor *Grimus, Toulouse Lautrec, Vama* şi *Luna Amară.*

Ioan (E-One) şi Adrian, care este şi producător muzical, au fost aceia care, timp de câteva luni, au conturat sound-ul de bază al trupei, fiind o "*mixtură foarte bine dozată de rock alernativ, pop şi electronic*". Piesele lor sunt dinamice, dansante si melodioase. *Plastik Charm a* fost creată şi dezvoltată pe baza unui stil propriu, ce îmbină teme dintre cele mai diverse, sintetizatoare şi idei componistice. Trupa a câştigat premii la **"**Global Battle of the Bands**"**, edițiile 2010 şi 2011 (aici au lansat *Vibe şi Take My Heart*) şi a susținut concerte în deschiderea unor nume precum *Madame Hooligan, Les Elephants Bizarres, Antarctica, Manfellow, Unifero, Vunk*. Anul trecut trupa a concertat în deschiderea unuia din cele mai importante festivaluri de gen din România, Ursus Evolution.

Fondator al trupei *Plastik Charm,* Ioan Nacu (E-One) a studiat chitara de la 12 ani sub îndrumarea Claudiei Păun, la Clubul Copiilor. A cântat la început în trupele *Pur şi simplu* şi *Dublu sens*. Este compozitor şi a colaborat cu artişti precum Keo, Skizzo Skills, Dahlia, Alexa Niculae, Ana Băncescu, Florin Iordache (au încercat crearea proiectului "Stolen Kites"), Benjamin Rivalet, Cristina "Impact". Adrian Klein a absolvit Audio Masterclass Engineering la London School of Sound. A produs muzică pentru trupe şi artişti din țară şi din străinătate - Beatie Wolfe, Jojo, Metric, Fort Minor, Get Busy Committee, Liz Kay, Matthew Derham, Loredana Groza, Ana Băncescu, Tiger 1, Matt Smith şi colaborează cu Antarctica, Agurida Fantastica, Taraful din Clejani. Muzician complex, Daniel Iudean este absolvent al Liceului de Artă din Tg.Mureş (a studiat la început pianul) şi al Universității Naționale de Muzică Bucureşti, secția percuție. La vârsta de 10 ani a descoperit instrumentele de percuție şi a început să studieze cu profesorul János Kovács. În timpul liceului a colaborat cu Filarmonica de Stat din Târgu Mures şi a susținut recitaluri ca percuționist solo. La 16 ani a câştigat o bursă la Stewart's Melville College din Edinburgh (Scoția) unde a studiat cu un profesorul Iain Sandilands. Timp de un an a cântat în ansambluri de jazz şi marching band-uri. Ca student al UNMB, a cântat în ansamblul de percuție *Game* condus de profesorul său Alexandru Matei şi a aprofundat muzica contemporană. În 2007 şi 2008 a fost percuționistul Ancăi Badiu, iar în 2009 a încercat să pună bazele unei trupe de alternative indie rock. Un an mai târziu i-a întâlnit pe băieții de la *Plastik Charm* şi a câştigat locul I la concursul "*Drumul spre celebritate*" la etapa instrumentelor de percuție, excelând la marimba şi vibrafon. Daniel a evoluat alături de Loredana Groza şi Agurida Fantastică, Keo, Anca Badiu, Sophia, Dj Wanda, Smiley, Cristi Minculescu. Mike Dragomir este un instrumentist foarte talentat solicitat de nenumărate ori să colaboreze şi cu artişti precum: Keo, Skizzo Skills, Puya, St. Peter Production, Phelipe.

La începutul acestui an, talentații muzicieni de la *Plastik Charm* revin în forță pentru a-şi lansa cel de-al doilea single, altături de videoclipul al cărei protagonistă este nimeni alta decât actrița Dorotheea Petre, distinsă cu peste 30 de premii naționale şi internaționale. Cea care în 2005 era distinsă cu Premiul special al juriului (creat special pentru ea!) pentru cea mai bună actriță la Festivalul de la Cannes, secțiunea *Un certain regard* şi declarată Cea mai bună actriță a anului 2007 de către asociația criticilor de film şi a jurnaliştilor de specialitate, s-a declarat încântată de colaborarea cu băieții de la *Plastik Charm.*

Minunea Bianca

Octavian URSULESCU

La Gala ”Ion Dacian Junior” din cadrul Festivalului internațional ”Viața e frumoasă!”, organizat de Teatrul național de operetă ”Ion Dacian”, a cules ovații micuța de 10 ani Bianca Mihaela Lixandru, care a impresionat prin maturitatea vocii, mai ales că a abordat o piesă de mare dificultate vocală. Dar nu e de mirare, fiindcă eleva Viorelei Filip şi a lui Marius Țeicu are la activ nu mai puțin de 63 de premii, dintre care 27 de Trofee şi 18 locuri I!! Bianca Lixandru s-a născut pe 10 mai 2002 la Bucureşti şi este elevă în clasa a IV-a la Şcoala nr. 117, fiind mândria învățătoarei Mihaela Violeta Ioniță. A început să cânte de la 5 ani, seriozitatea preocupărilor părinților vădindu-se şi din colaborarea cu terapeutul vocal Gabriela Duțescu.

Bianca este un adevărat copil-minune, reuşind să fie cea mai bună în tot ceea ce face. Confirmarea valorii sale o dă selecționarea în echipa ”Televiziunii copiilor”, remarcabila emisiune a lui Titus Munteanu de pe TVR1, care ar fi putut bate toate recordurile de rating dacă la postul public de televiziune n-ar fi atît dezinteres pentru proiectele româneşti (vorba ceea, mai bine să se cumpere pe bani grei un format de 2 lei din străinătate!). Talentul de actriță l-a probat în postura de co-prezentatoare a emisiunilor ”H... ora prichindeilor” (TVR2, 2008-2011) şi ”Ghiozdanul cu surprize” (TVH2.0, 2009-2011). Aşa încât a venit ca un lucru absolut firesc primirea ”Diplomei de excelență”

cu M. Teicu şi C. Chiriac

din partea Clubului de excelență al ”Fundației Dan Voiculescu”, trei ani la rând, din 2009 până în 2012, cu şanse mari de ”recidivă”!

În prima parte a micuței sale cariere s-a pregătit, a apărut în presă, în numeroase emisiuni radio şi TV, a fost protagnista unor emisiuni de excepție (de pildă, a fost finalistă a concursului ”Vreau să fiu mare vedetă”), a cântat pe cele mai importante scene. Am cunoscut-o la festivalul ”Glasul speranțelor” de la Techirghiol, în 2009, când a primit doar premiul III, dar

acolo localnicii sunt mereu favorizați în dauna copiilor valoroşi, aşa că nu m-am mirat. A cucerit numeroase premii I la festivaluri mult mai puternice, între care ”Aurora boreală” din Bulgaria, dar mai ales este o colecționară unică de Trofee. La care din ele să ne oprim? Poate la cel dobândit într-o ambianță mai puțin obişnuită, la emisiunea ”Rai, da'buni” de la Antena 2 (”My song contest”)? Oricum, peste tot unde a cântat şi a fost un juriu competent şi corect, notele de 10 au fost pe linie şi a plecat acasă cu cupa de aur! E vorba de festivalurile ”Lucky kids”, ”Flori de gheață”, ”Cântec de stea”, ”Neghiniță”, ”Remember”, ”Ministar cireşar”, ”Steluțe de mai”, ”Ghiocelul de argint”, ”Fiero”, ”Andantino”, ”Music for kids radio on line”, ”Constelația juniorilor” şi, cu siguranță, până apar aceste rânduri mai câştigă 2-3 trofee! În competițiile unde a triumfat a cântat adeseori piesa ”Let me try” a lui Cristian Faur, cel care i-a compus pentru ”Televiziunea copiilor” melodia ”Cea mai frumoasă stea”. De asemenea, în ultima vreme colaborează cu valorosul compozitor basarabean Liviu Ştirbu.

Bianca Lixandru, chiar că eşti un copil magic, dulce, afectuos: să nu te opreşti până la Hollywood!

Arta spectacolului de succes

Suzana CORBU

E foarte greu să însăilezi un „desfăşurător” de succes la un show care a avut loc într-o sală mică, darămite atunci când este vorba de un mega-spectacol în fața a 10.000 de oameni! Rețeta ideală este stăpânită perfect, aşa cum s-a putut vedea şi de această dată, la Focşani, unde în noaptea dintre ani a fost organizat singurul spectacol în care au fost invitate trei mari vedete internaționale, depăşind astfel ca anvergură inclusiv manifestările din Capitală. De altfel, preşedintele Marian Oprişan a oferit vrâncenilor o feerie de sunet şi lumini (regia tehnică: Ovidiu Popică), cu artificii de clasă, lasere, efecte pirotehnice, dans modern (trupa de street dance One Beat). Efectiv, timp de 7 ore Piața Unirii a vibrat la unison cu valoroşii artişti de pe scenă, prezentați cu farmec (premieră la acest nivel, datorată Andreei şi lui Radu Fornea) de Adelina

Silvia Lăuneanu

Pestrițu. Conform tradiției, atmosfera a fost „încălzită” de Ansamblul folcloric profesionist „Țara Vrancei”, condus de solista Maria Murgoci, cu interpreți,

F. Napoli

dansatori, orchestră, tradiții specifice. Cu mare interes au fost aşteptați redutabilii profesionişti din Taraful de la Clejani: în ciuda frigului, au venit cu ore înainte şi au făcut probe de sunet, pentru recitalul în care au

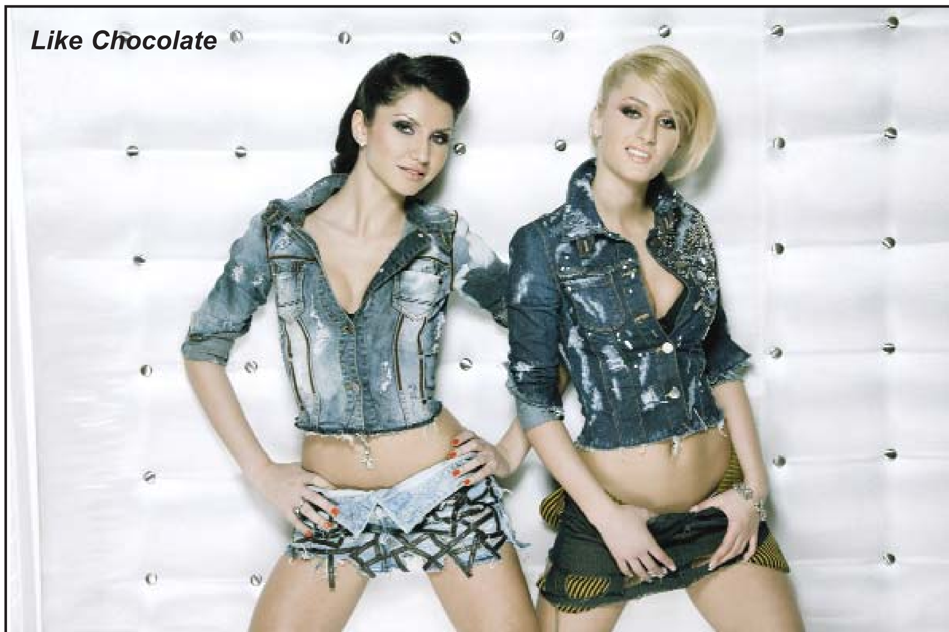

Dj Sava, Misha

strălucit, ca de obicei, Ioniță şi Viorica de la Clejani, alături de fiica lor Margherita. Adevărate vedete TV, strălucind pe firmamentul emisiunii ”Te vreau lângă mine” de la Kanal D, au avut surpriza de a li se înmâna pe scenă diploma şi medaliile de aur ale Trustului de presă „Ambasador”.,

Italianul Francesco Napoli a provocat o adevărată „Francescomania” cu hit-urile sale internaționale, dintre care n-au lipsit „Balla balla 1” (18 săptămâni în topuri, 12 milioane de exemplare vândute

"Clejani"

în 44 de țări), „Balla balla 2”, „Piano piano”, „Notte chiara”, „Vamos a la playa”, „Lady Fantasy”. A debutat încă de când era copil, iar când era student la Drept a câştigat la Napoli un concurs, fiind remarcat de un agent german. Din păcate, datorită simplistelor aranjamente dance teutone, cântecele napolitanului şi-au pierdut parfumul specific al muzicii uşoare peninsulare... Napoli cântă în 5 limbi, este un adevărat star în Germania, Japonia, Spania, Polonia şi România, fiind de

Like Chocolate

amintit colaborarea sa cu Ianna Novac şi Distinto. În 2010 a lansat în întreaga lume un album foarte bine primit, ”Esistere”.

Numeroşii tineri din piață au aşteptat cu nerăbdare recitalul duo-ului care domină toate clasamentele cu piese cum ar fi „Lose control” sau „Give it to me”. Buzoianul Constantin Sava, alias DJ Sava, s-a impus atenției în 2007 cu albumul „Love drops”, care a evidențiat colaborarea sa cu Connect-R („Sunshine”). Anterior el a apelat la diverse voci feminine, cum ar fi Raluka (fostă câştigătoare a Trofeului la festivalul internațional „George Grigoriu” de la Brăila!), Cristina, Andreea D., Elena Pavel (buzoianca are la activ zeci de premii la concursuri de muzică uşoară), Dana Nicula. De aproape un an o are alături pe frumoasa şi atât de muzicala Misha, căreia îi vom dedica un portret separat. Opinăm că poate fi o colaborare de lungă durată, fiindcă DJ Sava şi

A.Pestrițu şi... 1/2 din C&C Music Factory

Misha au cules ovații cu piesele de succes „Cocktail”, „September”, „I Like (the trumpet)”, „Love you” sau „Free”.

Consacrată în anul 2000 drept „Fata cu vioara” din duo-ul De La Vegas, Silvia Lăuneanu pare tot mai decisă să se dedice unei cariere solistice, cunoştințele muzicale aprofundate fiind de partea sa. Timişoreancă, a primit în dar o vioară la numai... 9 ore de la naştere! Dar părinții ştiau ce ştiau, din moment ce Silvia excelează la Liceul de artă „Ion Vidu” din Timişoara, Liceul de muzică „Dinu Lipatti” din Bucureşti, Conservator. Înainte de a trece la muzica pop, a cîştigat nu mai puțin de 27 de premii naționale şi internaționale la competiții de muzică clasică. După lansarea din 2000, apare în anul următor, tot cu De La Vegas, pe albumul „Posesiv”, cea mai recentă apariție fiind „Talk to me”, în 2011, cu hit-ul „Nu-i prea târziu”. Fără

nelipsita ei vioară (îşi pregăteşte noua imagine), Silvia Lăuneanu a fost exuberantă şi în mare vervă. Pe aceleaşi coordonate s-au înscris Betty şi Andra, componentele duo-ului de şoc al companiei „Live artists", Like Chocolate; Florin Nedelcu crede foarte tare în viitorul lor, după melodiile aflate pe toate buzele, „Da bomb" şi „Maria", reluate în cor de miile de spectatori. Nume de referință al genului hip-hop, fostul component al trupei La Familia, Puya (pe numele real Dragoş Gărdescu), aduce în cântecele sale „regulile nescrise ale străzii", deprinse în cartierul Balta Albă al copilăriei. Are 33 de ani, este pe scenă de la 17 şi s-a impus în 1997 cu albumul "Băieți răi".

O istorie agitată a adus pe scenă o titulatură americană de legendă a genurilor pop, dance, hip-hop, house. C&C Music Factory s-a înființat în 1989 şi a revenit pe scenă în 2010, într-o formulă de duet fără legături mari cu componența inițială (Robert Clivillés, Eric Kupper, Scarlett Santana). Numită „Echipa de pe strada 28" sau „Clivillés & Cole" (acesta din urmă a murit însă în 1995), formația are un palmares impresionant: 35 de premii ale industriei muzicale (Billboard, MTV, American music), primul album, editat în 1990, obținând nu mai puțin de 5 „Discuri de platină"! În frunte cu temperamentalul Freedom Williams şi cu contribuția trupei de dans One Beat, duetul ne-a reamintit toate titlurile memorabile ale grupului, de la „Get dumb (free your body)", „Just a touch of love", „Keep it comin'", „Do you wanna get funky?" la „Deeper love", „Let's rock and roll" sau „Everybody dance now". Finalul magistralului spectacol s-a desfăşurat pe ritmurile retro ale formației Boney M. S-a dansat de zor în piață, toată lumea aducându-şi aminte piese cum ar fi „By the rivers of Babylon", „Ma baker" sau „Rasputin".

Alături de una din componentele formației Blaxy Girls, le-a adus în scenă, împreună cu o tânără formație de acompaniament, muzicianul american de 49 de ani Brad Vee Johnson, stabilit de 8 ani în România. A primit

B. V. Johnson

de mic educație muzicală, tatăl său fiind preot şi pianist de jazz, iar mama cântăreață în corul bisericii evanghelice, aşa încât a studiat mai multe instrumente şi s-a orientat către jazz, gospel, blues, rock. În 1991 a fost descoperit în Suedia de una din co-fondatoarele formației Boney M, Sheyla Bonnick, care-l invită să cânte alături de ea. Având în vedere numeroasele variante de „Boney M" care tot colindă lumea (unele au fost şi la noi), credem că e poate prea mult să-l numim pe Brad Vee Johnson „ex-Boney M", cum procedează presa; dar, indiscutabil, este un artist talentat, cu charismă. În această atmosferă nostalgică, cei 10.000 de spectatori au plecat către case întrebându-se ce titulaturi celebre le vor fi aduse în dar la Focşani la următorul show!

Speranțe ieşene

Ligia POP

Ca în fiecare an, Iaşii au propus publicului zeci de spectacole atractive în ultimele săptămâni. În frunte cu profesorul lor de la „Simi Studio", cunoscutul cantautor Cristian Simionică, micuțele cântărețe, autentice speranțe ale genului, au luat cu asalt scenele în aer liber sau arena de la „Iulius Mall", cântând piese cunoscute de muzică uşoară românească şi creații ale mentorului lor. Aspirantele la glorie sunt Beatrice Ungureanu, Isabela Badea, Maria Sabina Simionică, Carla Matei şi Teodora Darie. Cele cinci mini-grații sunt atât colege la „Simi Studio", cât şi la Şcoala „Ionel Teodoreanu".

Primele patru sunt eleve în clasa a II-a (învățătoare Cojocaru Rodica), iar Teodora în clasa a IV-a (învățătoare Ileana Roscan). De subliniat că ambele învățătoare sunt mari iubitoare de muzică, încurajându-şi discipolii pe drumul artei.

PACT cu Leo Iorga şi Adi Ordean

Oana GEORGESCU

În prezența a peste 400 de spectatori, majoritatea rockeri, s-a lansat oficial o "nouă" trupă ce îi are protagonişti pe nu mai puțin celebrii Leo Iorga şi Adi

Ordean. Firesc, au numit-o "Pact", pentru că nimeni nu poate uita vreodată perioada de glorie a formației "Compact", hit-urile pe care le lansau unul după altul, de "vocea" lui Leo Iorga sau de piesele compuse în anii '80 – '90 de chitaristul Adi Ordean. Cu siguranță acele vremuri au revenit odată cu recitalul de excepție susținut de băieții de la "PACT" - Leo Iorga (voce), Adi Ordean (chitară), Alex Ardelean (chitară), Dan Stesco "Polimoog" (clape), Cristi Iorga (tobe) şi Marian "Lacke" Mihăilescu (bas). Deschiderea concertului a aparținut piesei "Trenul pierdut", apoi trupa a cântat piese mai vechi, dar şi mai noi. Toți cei prezenți, printre care s-au numărat şi Georgiana şi Ivan Patzaichin (îmbrăcat cu o geacă de "rocker de colecție"), au cântat împreună cu Leo Iorga piese precum "Toamna", "Cine-i vinovat?", "Să te gândeşti la mine", "Cine eşti tu, oare?" sau "Singur te caut în noapte"…. Dintre piesele de pe noul album, pe care-l vor lansa în curând, PACT by Leo Iorga & Adi Ordean au cântat "Ploaia care cade", "Fata care-mi place", "Străzile pustii", "În fiecare zi", "Cheamă un înger", "Nu mă pot opri". Concertul a avut şi două momente speciale, apreciate de public - cel în care membrii trupei au interpretat unplugged o serie de cover-uri după piese din repertoriul internațional (Cher, John Lennon, Zucchero, Louis Armstrong) şi un al doilea moment oferit de Adi Ordean, care, acompaniat de "clapele" lui Polimoog şi "tobele" lui Cristi Iorga, a interpretat un solo de chitară care a ridicat publicul în picioare. Adi Ordean a trecut prin mai multe teme muzicale, de la hard-rock la Imnul național al țării, încheind cu un pasaj din "Turandot" de Puccini. Ei bine, Imnul a fost una dintre marile surprize pregătite de cei şase muzicieni. Ei au cântat fără greşeală "Deşteaptă-te române", pe acordurile chitarei "bunicului" Adi Ordean care i-a vrăjit pe toți. "Concertul de lansare a însemnat multe emoții, dar în sensul bun al cuvântului, şi multă precauție legată de noul nume. În ultima vreme am evitat să mă mai înregimentez sub vreun nume de trupă, dar acum sunt fericit că am găsit conceptul PACT by Leo Iorga & Adi Ordean împreună cu casa de discuri. Am mare încredere în proiect şi cred că tot ceea ce vom face de acum înainte va reînvia ce am făcut împreună cu Adi în perioada COMPACTului din 1988 - 1995. Îl consider genial şi cred că este cel mai mare chitarist al

nostru, deşi este foarte modest. Sunt fericit că revenirea lui pe scenă a făcut-o alături de mine" - a declarat Leo Iorga. "Ați asistat la un moment decisiv pentru ceea ce va urma. Îmi place noua denumire a trupei pentru că semnifică exact pactul pe care l-am făcut cu Leo! Trebuie să îl respectăm pentru că este şi o promisiune față de ceilalți colegi ai noştri" - a adăugat Adi Ordean.

Festivalul "Om Bun" – 22

Festivalul Național de Muzică Folk "Om Bun" este unul dintre reperele din calendarul iubitorilor muzicii folk din țara noastră, ultimul eveniment important de gen al fiecărui an. An de an festivalul pune în valoare personalitățile incontestabile ale folkului, dându-le şansa spectatorilor să se întâlnească cu artiştii lor favoriți. Ediția din 2012, cea de-a XXII-a ediție, s-a desfăşurat la Teatrul Nottara din Bucureşti, Sala Horia Lovinescu (deoarece gazda tradițională, Teatrul Ion Creangă din Piața Amzei, se află în renovare) şi a avut-o ca amfitrioană pe Maria Gheorghiu, o artistă extrem de îndrăgită.

Festivalul este de fapt un festival-concurs: la preselecția festivalului a fost o luptă extrem de strânsă între concurenți. Dintre cei 26 care s-au prezentat, au intrat în concurs doar 14, iar dintre cei 14 doar 7 au fost premiați. Dar acum trofeul nu a mai fost acordat, deoarece juriul a considerat că niciunul dintre concurenți nu s-a ridicat, cu presatația sa din concurs, la nivelul valoric pe care îl presupune acest premiu.Juriul a fost format din Titus Andrei, Mihai-Cosmin Popescu, Maria Gheorghiu şi Alex Revenco, concurenții fiind din Botoşani, Brăila, Ploieşti, Vaslui, Bacău şi Bucureşti.

M. Gheorghiu

Au fost 3 zile de spectacol, iar recitalurile au fost susținute astfel: Luni - Nicu Alifantis (în decursul unei cariere de aproape 40 de ani, Nicu Alifantis a lansat peste 15 albume, a compus muzica pentru numeroase reprezentații teatrale şi a susținut mai mult de 4500 de concerte), Alexandru Andrieş, Andrei Păunescu & trupa Totuşi, Florin Săsărman (care a avut, ca de obicei, un segment cu colinde), Walter Ghicolescu (care şi-a lansat un disc). Marți - Ducu Bertzi, Victor Socaciu (care şi-a legat destinul de muzica folk încă de la mijlocul anilor '70, cu o carieră de peste 35 de ani, fiind cel care a inițiat acest festival), Ada Milea, Vali Şerban, Cătălin Stepa (fratele regretatei Tatiana Stepa). Miercuri - Vasile Şeicaru, Evandro Rosetti (care revine la Bucureşti după mult timp), Doru Stănculescu, Adrian Ivanițchi, Adrian Sărmăşan.

Evident, o droaie de vedete; totuşi, parcă prețul biletelor a fost cam mare, chiar dacă iubitorii acestui gen au avut şansa să achiziționeze bilete cu 25% reducere - prețul unui bilet pentru o zi a fost de 80 lei, iar un abonament pentru toate cele trei zile a fost de 200 lei. Festivalul rămâne un reper al mişcării folk autohtone.

"Ziua de Mâine" - VIII

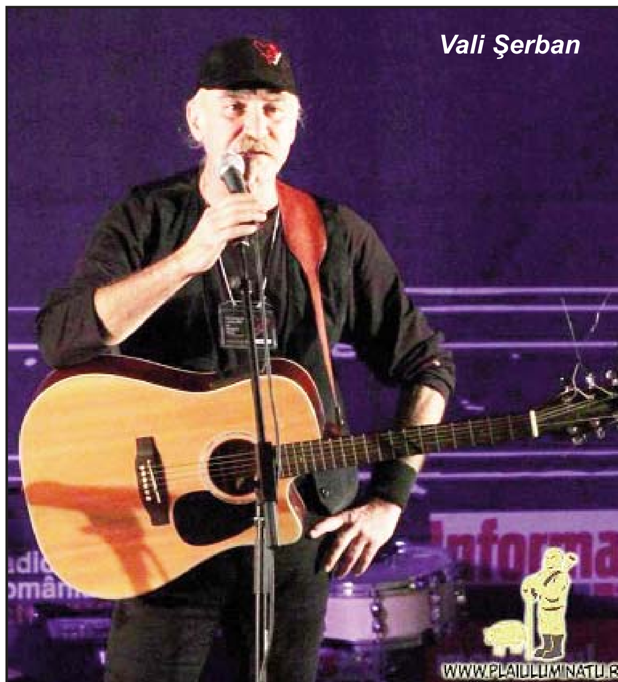
În toamna anului 2005, în luna octombrie, vechiul folkist Vali Şerban şi câțiva prieteni de la Consiliul Județean (preşedinte - Ion Dumitrel) au pus la cale prima ediție a Festivalului-Concurs Național de Muzică Folk "Ziua de Mâine". Titlul festivalului era inspirat de emisiunea radiofonică a lui Vali Şerban, care se cheama chiar aşa: Ziua de Mâine. Acesta, devenit prezentator şi directorul Festivalului-concurs declara: "Proiectul „Ziua de Mâine" încearcă să ducă dragostea şi profunzimea acolo unde sunt aşteptate: în sufletul oamenilor".

Ajuns, deja, la ediția a VIII-a, Festivalul-Concurs de Muzică Folk „Ziua de Mâine" este o mândrie a județului Alba, fiind, de fapt, o marcă înregistrată a Consiliului Județean Alba, în organizarea căruia se află. Cea mai bună mărturie pentru succesul cel puțin local al festivalului o oferă, ca în fiecare an, vânzarea tuturor biletelor. Cât despre ecoul național al festivalului, este, poate, suficient să spunem că de-a lungul ultimelor ediții, cea mai auzită apreciere a venit din partea numelor mari din folk. Au fost cei care au descris festivalul ca având cel mai convingător concept şi cea mai frumoasă desfăşurare dintre toate festivalurile de profil din țară.

Fără îndoială festivalul albaiulian a ajuns la o maturitate, la un grad de rafinament. A împlinit, deci, opt ani. De 8 ani de zile fiecare toamnă aduce la Alba Iulia numele mari din folkul romanesc. E vârsta unei maturizări, ceea ce s-a remarcat în „schimbarea la față" a programului de festival, care implică mai multe locații şi mai multe evenimente. Care, deşi nu sunt toate din lumea folkului, extind festivalul înspre un fenomen cultural cu ecouri atât în comunitatea română a cântăreților de folk, cât şi în conştiința publicului larg. Vorbim de spectacole de poezie, de conferințe pe teme din lumea folkului, de lansări de carte şi de albume folk, de concurs folk şi, bineînțeles, de recitaluri.

În fiecare dimineață de festival, la Art Café Downtown, începe ziua cu tradiționala „Cafea cu folk", în compania artiştilor, a concurenților şi a juriului de specialitate, lansări de albume folk şi lansări de carte.

Apoi, are loc tradiționalul concurs de folk între cei 10 cantautori tineri, admişi dintre mulții aplicanți, în urma preselecției pe... internet. Laureații "Ziua de Mâine", ed. a VIII-a, Alba Iulia, 2012: Premiul I – Cosmin Vaman din Bacău, Premiul II – grupul "Punct şi virgulă" din Cluj-Napoca, Premiul III – Adela Tițescu din Păuleşti, județul Prahova, Premiul special al Consiliului Județean Alba – Petre Ancuța din Tg. Jiu, Premiul de popularitate – grupul "Icarus" din Săveni, județul Botoşani, Premiul Radio Reîntregirea – Laura Todică din Alba Iulia, Premiul Radio România Actualități – Claudia Ciobanu şi Dan Cristi Ioniță din Cluj-Napoca, Premiul www.folkalba.ro – Laura Todică (concursul online "www.folkalba.ro", aflat la cea de-a treia ediție, a desemnat melodia ce va întruni cele mai multe voturi din partea publicului. În cadrul Galei Laureaților concurentul cu cele mai multe voturi a primit acest premiu).

Vali Şerban

Au urmat, apoi, recitalurile „veteranilor", adică ale celor mai valoroşi autori de muzică folk români. Sunt personalități cărora li se datorează istoria ultimelor decenii de folk din România. Vineri - Alexandra Andrei, tânără cantautoare din Negreşti, care a câştigat, în 2011, Marele Premiu, Marius Matache & Folkband Imperfect, Daniel Iancu, Mircea Baniciu cu Vladi Cnejevici & Teo Boar; Sâmbătă - Nicu Alifantis şi invitații săi - Răzvan Mirică, Virgil Popescu, Grupul vocal Jazzappella, Grupul cameral D'ACORD din Sibiu, în recitalul "Simphonicu". Sâmbătă - Lansarea cărții de poezii ORICINE ORICUM – ORICUM ORICINE, autori: Adrian Puiuleț şi Stelian Petrescu. Concurs de muzică folk - Casa de Cultură a Studenților, apoi concert: Țapinarii, Ovidiu Mihăilescu. Casa de Cultură a Sindicatelor - Vali Şerban & Ziua de Mâine, Alina Manole, Alexandru Andrieş - pentru prima oară, un muzician special, foarte pretențios, care nu cântă oriunde şi oricând, apoi: la Spațiile Ryma – Afterparty - concerte Plus Noi, Tică Lumânare – grupul Karma, Claudiu Aftimescu, Iulian Timar. Duminică - Lansare carte de poezie: "OPEN DE DOR", autor Ioan Mateiciuc. La Casa Sindicatelor - Gala Laureatilor, recitaluri Adrian Ivanițchi, Florin Săsărman & Alexandru Filip, Ducu Bertzi & Mihai Neniță şi No Mads, Paula Seling.

Concluzie evidentă - folk, teatru, poezie, concurs, premii: „Ziua de Mâine", o marcă de prestigiu.

Gabi MATEI

Album în stil italian

Sanda LICIU

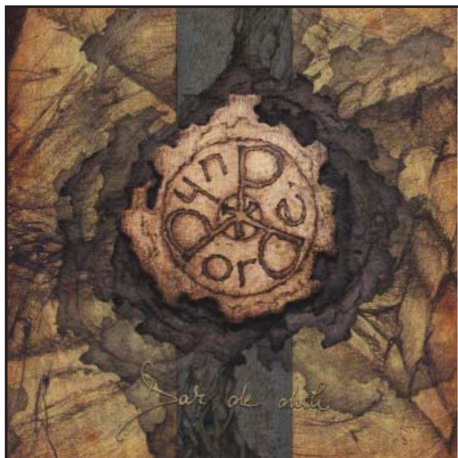
Flavia Francesca - Talentata interpretă de muzică uşoară Flavia Stoica are, aşa cum am mai scris, o promițătoare carieră internațională, fiind extrem de apreciată îndeosebi în Italia, unde activează sub numele de scenă Flavia Francesca. Peste puțină vreme îi va apărea în Peninsulă cel de-al doilea album, "Un grande amore non finisce mai", ce conține zece melodii scrise special pentru ea de reputați compozitori italieni. Versurile aparțin renumitului poet napolitan Luciano Somma, un artist de mare valoare spirituală, el fiind de fapt cel care, cucerit de muzicalitatea Flaviei, i-a acordat toată încrederea şi i-a propus acest proiect ambițios, desfăşurat sub egida casei de producție "Italian Way Music", condusă de John Tosso-Milano. Această casă de producție are în plan şi o colaborare cu Ovidiu Komornyik şi casa sa de discuri, "Ovo Music", proiectul comun Flavia-Ovidiu urmînd a fi finalizat în cursul primăverii. Să ne amintim că Flavia Francesca Stoica a fost una dintre vedetele aplaudate călduros la prima ediție a Galei Ovo Music, din 2011. Cum Italia o solicită tot mai mult, în mai artista este invitată la televiziunile din Roma. Pentru noi, este cea mai mare bucurie să aflăm că artişti români se impun peste hotare prin propriile calități artistice şi nu prin

stratageme comerciale, de management!

DorDeDuh

După 15 de existenţă unitară, din valoroasa formaţie timişoreană Negură Bunget se desprinde ramura DorDeDuh, semnificând năzuinţa spre spirit. Şi acesta este tot proiectul lui Edmond (Hupogrammos), aşadar continuă practicarea unui stil aparte, black

metal cu instrumente tradiţionale şi cuvinte arhaice, el fiind şi compozitor şi producător alături de Sol Faur.

Primul album al formaţiei este dublu (un disc cu piese noi, celălalt cu două creaţii din 2010 şi a treia din 2012), apărut în condiţii tehnice şi grafice excepţionale, unice în peisajul nostru muzical (deşi, de dragul designului, textele bookletului sunt greu de descifrat). Albumul a fost înregistrat în studioul Consonance de către Edmond (voc, ch, clav, dulcimer, tulnic), Sol Faur (chitare, claviaturi, dulcimer, b. voc), Flavius (bass ,toacă), Ovidiu (baterie), Sergio Ponti (component italian, percuţie), Gallalin (dulcimer), Alin Drimuş (fluiere, caval), Mădălin Luca (nai).

O experienţă sonică care intrigă chiar şi pe cunoscători, un melanj îndrăzneţ de stiluri, de o forţă incontestabilă - ne bucurăm că mai există muzicieni care caută neîncetat şi merg pe căi nebătătorite.

Ciprian Istrate: „Din Ardealul meu cel sfânt"

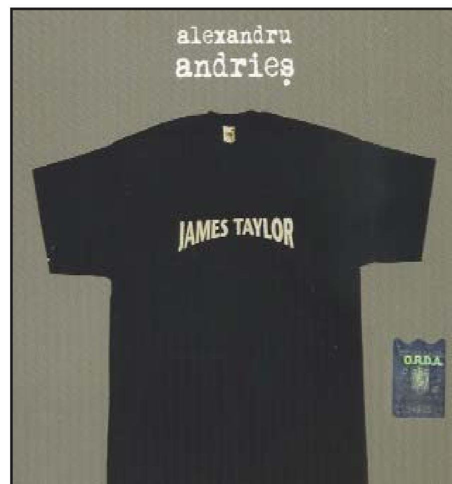
Absolut emoţionant acest album editat de casa „Libris" din Braşov şi în care cunoscutul interpret mureşean Ciprian Istrate se apropie cu talent real de interpretările vibrante ale lui Nicolae Furdui Iancu (de altfel, pe CD-ul de faţă acompaniamentul este asigurat de formaţia rapsodului din Alba, „Crai nou"). Este vorba de cântece care ridică în picioare, an de an, miile de spectatori de la "Zilele Chiherului", unde primarul Emanoil Hurdugaci l-a invitat inclusiv în ipostaza de moderator. Şi cum să nu fie aşa, când este vorba de „Aşa-i românul", „Noi suntem români", „Măi Ardeal, Ardeal, Ardeal", „Frunzuliţă mândră de stejar", „Hai

să-ntindem hora mare" sau „Pe Câmpia Libertăţii"? Cum inspirat scrie Doru Munteanu: „Apariţia pe piaţa muzicală a unui album intitulat „Din Ardealul meu cel sfânt", sub genericul „Cântece patriotice ardeleneşti", e de natură să-i îngrijoreze pe „puritanii doctrinelor internaţionaliste". Pentru noi, transilvănenii, care am crescut de generaţii cu asemenea melodii, ele sunt, dacă vreţi, şi cântecele noastre de leagăn, îngânate lângă candela ce străjuia sufletul românesc".

Alexandru Andrieş: „JT"

James Taylor este unul din marii cantautori americani, născut în 1948 şi distins cu 5 premii Grammy. La noi este mai puţin prizat (piese mai cunoscute „You've Got a Friend" - de fapt un cover!, „Fire and Rain", „Sweet Baby James"), deşi are statut de monument, după o carieră cu succes prin anii '70, coborâşuri şi reinventări în anii '90. După Dylan şi Beatles, Andrieş avea de mult în proiect un album James Taylor cu versuri româneşti, intitulat chiar JT, ca şi un album din 1977 al americanului. Cantautorul a reuşit să stea aproape de linia originală a textelor - Cu ochii închişi („Close Your Eyes"), Blues isteric („Angry Blues"), Blocaj rutier („Traffic Jam"), etc. - obţinute prin amabilitatea EMI music publishing România. Este un album ceva mai acustic ca de obicei, cu percuţii în loc de tobe şi în general în direcţia atmosferei originalelor. Andrieş (voce, chitară, pian electric) a apelat la câţiva colaboratori constanţi dar şi la unii noi - Berti Barbera - muzicuţă, kazoo, Radu Bânzaru - voce, Dan Byron - voce, flaut, Cristian Soleanu - saxofon,

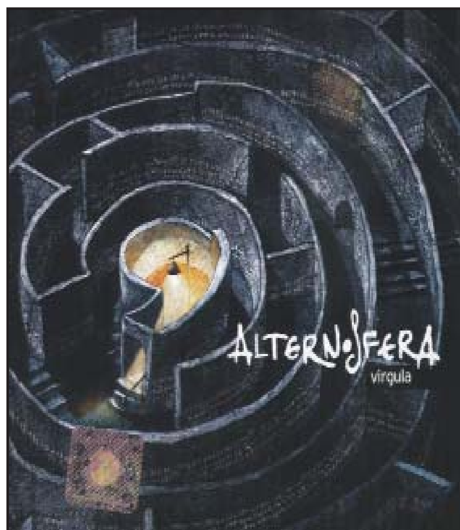

Alexandru Gorneanu - violoncel, Eugen Caminschi - chitară, Sorin Romanescu - chitară, Dan Georgescu - bass, percuţii, trompetă, Sergiu Mitrofan -

glockenspiel, Ioana Mîntulescu - voce, Victor Panfilov - percuții. Versuri în limba română, desene şi grafică - Alexandru Andrieş (black crow music productions), producători muzicali - Alexandru Andrieş, Maria Ioana Mîntulescu, Victor Panfilov. Îi sunt alături ca de obicei Victor Panfilov (maestru de sunet, înregistrări, mixaje, mastering) şi A&A Records (manufacturare, distribuție). Artist complex, Alexandru Andrieş ne dovedeşte încă o dată capacitatea sa de a adapta cu har muzicile altora, oferindu-ne in final sonorități extrem de personale.

Alternosfera: „Virgula"

Formație de rock alternativ, din Chişinău - Republica Moldova fondată în 1998 de doi prieteni liceeni. Pe parcursul anilor, formația şi-a schimbat formula, având în prezent doar 2 persoane din formula inițială, Marcel şi Marin.

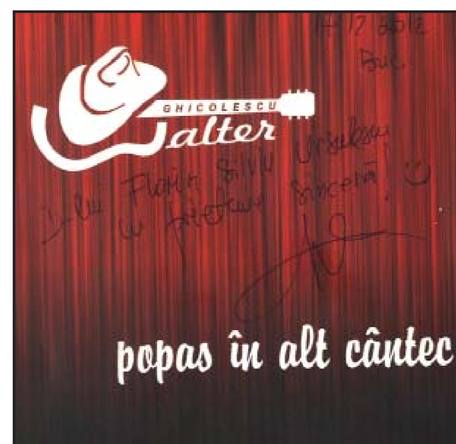
Componența îi cuprinde pe Marcel Bostan - voce, clape; Anatolie Pugaci - tobe, Victor Coşparmac - bas, Sergiu Aladin - chitară, clape; Marin Nicoară - chitară, clape.

Primul album a fost „Oraşul 511" - 2005, iar denumirea albumului provine de la garajul nr. 511, unde formația îşi avea sala de repetiție, cu hitul "Wamintirile". Cel de-al 2-lea album al formației, "Visători cu plumb în ochi sau ultima scrisoare pentru femeia nordică" - 2007. Prin acest album Alternosfera a vrut să pună punct perioadei romantismului liric în creația sa. În 2008 - EP-ul "Flori din groapa Marianelor". "Virgula" reprezintă prima parte dintr-un triptic conceptual al formației Alternosfera, numit ePIsodia, ce cuprinde 3 CD-uri: „Virgula", „3" şi „14". Chintesența tripticului ePIsodia gravitează în jurul celei mai importante şi celebre constante matematice, PI . Virgula separă şi uneşte în acelaşi timp întregul de fracționar, raționalul de irațional, realitatea de vis. Singles extrase - „Aruncă-mi", „Două Eve" .

Alternosfera practică un rock alternativ melodic, cu claviaturi (pian clasic), care imprimă linia melodică. Versurile sunt de cele mai multe ori de dragoste, având însă şi conotații sociale sau politice. Ca sound, Alternosfera este unică în momentul de față pe piața muzicală basarabeană, contextul lor de influențe variind de la anii '80 la rockul alternativ al Seattle-ului anilor '90. Remarcabil este faptul că textele sunt într-o română poetică, aparte, în timp de multe formații din România apelează numai la engleză. Este unul din atu-urile care au făcut, alături de sonoritatea inedită, ca popularitatea grupului să crească neîncetat, iar sălile să fie pline la spectacolele sale.

Walter Ghicolescu: „Popas în alt cântec"

Plecat din Călăraşi, este absolvent al Politehnicii Bucureşti, dar şi al Facultății de Matematică-Informatică, la Universitatea „Al.I. Cuza" din Iaşi, acum fiind constănțean şi angajat cu jumătate de normă la catedra de matematică a Şcolii cu clase I-VIII „Bogdan Petriceicu Haşdeu". Mai mult, susține cursuri de chitară cu numeroşi copii, în mod organizat şi regulat. Remarcat la concursurile de gen, are un prim album - Frânturi de suflet , punct şi de la capăt - şi câteva singles - Cântec deplin, Vacanța în dragoste, Nu mă vei uita, Prefață, Scrisori către mama. Acest album apărut la MHO conține 12 piese, dintre care doar două au versuri proprii. Desprindem din prezentarea discului: Dacă Punct şi de la capăt era autobigrafic prin multele încercări rimate pe cont propriu, piesele acestui Popas în alt cântec au texte fie cu o valoare apriori dovedită (Telefon peste moarte, Popas în alt cântec), fie care participă cu succes la un melanj inedit între ritmurile interioarelor de folkist şi versul contemporan-pe cât de anonim, pe atât de magic în conținut (Cântec pentru neuitare, Aşteptare, Păcat,

Prezent retro). Singur pe drum şi Vacanță în dragoste sunt piese care păstrează linia începutului muzical al lui Walter, cu versuri proprii a căror valoare implicită datorează categoric mult orchestrației şi temei melodice. Cu umor, Walter declară: Nu sunt cel mai bun folkist din țară, nu sunt nici cel mai bun profesor de matematică din țară, dar cu siguranță sunt cel mai bun folkist dintre profesorii de matematică şi cel mai bun profesor de matematică dintre folkişti.

Cronici de
Florin-Silviu URSULESCU

Poveşti americane… cu cântec! (III)

Doru IONESCU

Cu precizarea că în fiecare sâmbătă, de la ora 19.30, TVR Internaţional difuzează aceste emisiuni (vizibile live sau înregistrate, pe www.tvrplus.ro, sub titulatura "Lumea şi noi"), iată alţi câţiva muzicieni români, din mai multe generaţii şi genuri, în încercarea de a le restitui, fie şi doar în jumătate de oră, traseul în carieră, de multe ori necunoscut publicului larg.

Emisiunea din 9 februarie nu putea să rateze omagiul adus lui **Sabin Păutza**, vreme de peste 22 de ani dirijorul Orchestrei Simfonice din Plainfield (cea mai veche Filarmonică din New Jersey), acolo unde se va fi aflat şi unde va fi fost sărbătorit cu o zi înainte, la împlinirea vârstei de 70 de ani! Celebru cadru universitar la Conservatorul ieşean, dirijând la Filarmonica Moldova ori corala Animosi, compunând deopotrivă în registrul coral, simfonic, jazz şi pop, maestrul a preferat libertatea în 1984. În America este respectat deopotrivă pentru misele compuse (aşa şi-a continuat, în prima fază, cariera), dar şi pentru Concertul pentru saxofon ori Sinfonietta care i se cântă peste tot în lume. După 1990 a revenit în ţară din ce în ce mai des, ajungând să colaboreze cu toate Filarmonicile… şi să se restabilească la Reşiţa, în casa natală. În primăvară, maestrul va fi sărbătorit şi în ţară şi, de asemenea, va participa la aniversarea Madrigal-ului!

Sabin Păutza

Pe **Mihai Chirilov** l-am descoperit cu sprijinul chitaristului Radu Goldiş în zona Los Angeles, acolo unde cei doi au şi încins un jam session ca pe vremuri. Pianist de jazz (a studiat cu regretatul Jancy Korossy), a acompaniat-o la începuturi pe Aura Urziceanu, conducând în paralel propriu-i grup (cu Sorin Movileanu şi Victor Negoescu, printre alţii). A cântat mult (şi a orchestrat) pentru formaţiile de la Radio şi Electrecord… până când a plecat din ţară, în 1978. Cu puţin noroc a putut imediat să cânte, la invitaţia lui Nino Pascalini, chitaristul lui Eugen Ciceu. Mai apoi s-a specializat în calculatoare, dar tot muzica i-a rămas cel mai aproape (cu Radu şi Attila a format un trio care se însoţea cu diverşi solişti români, de la Margareta Pâslaru şi Dan Spătaru la Corina Chiriac şi Horia Moculescu).

Plecat din România în 1989, bateristul **Liviu Pop** trăieşte astăzi (când nu se află în turneu) în Hartford, Connecticut. Şi la fel ar fi făcut şi după Revoluţia Română. Adică să brăzdeze America în lung şi-n lat acompaniind artişti cu un cuvânt de spus în istoria muzicii tradiţionale americane. Cu unii a venit şi în România, la Sighişoara Blues Festival (Debbie Davies, Lucky Peterson, Lil' Dave Thompson, Diane Blue & Roberto Morbioli, Chris Tofield, Murali Coryell). Mie personal, însă, cel mai mult mi-a plăcut să-l filmez cu un proiect solo, Sonic Play, în care Liviu experimentează un jam session constând în suprapunerea tobelor sale (în discoteci) peste piese electro. Nici colaborările sale cu românii (în primul rând Raul Kuşak) nu-s de trecut cu vederea..

Val Popescu, acum rezident în San Diego, este de profesie inginer în electronică (cu invenţii în IT şi telefonie celulară). A plecat din România în 1977, după ce a fost chitaristul uneia din primele trupe beat autohtone, Cometele. Aşadar o ediţie cu imagini inedite, inclusiv de automobilism, motociclism şi turism în Valea Morţii.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE U.C.M.R.

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Şef de producţie: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Loredana BALTAZAR, Al. I. BĂDULESCU, Grigore CONSTANTINESCU, Viorel COSMA, Cleopatra DAVID, Anca FLOREA, Andra FRĂŢILĂ, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Madeleine KARACAŞIAN, Florian LUNGU, Doina MOGA, Diana MURĂŞAN, Irina NIŢU, Mariana POPESCU, Valentina SANDU-DEDIU, Ioana Iulia ŞINCA, Mircea ŞTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU, Marin VOICAN-GHIOROIU, Irina ZLOTEA

www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x